

***З ПЕРЛИН
НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ***

Вінниця 2019

**Міністерство освіти і науки України
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
Факультет філології й журналістики
імені Михайла Стельмаха
Кафедра української літератури**

З ПЕРЛИН НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ

**Хрестоматія з української народної
поетичної творчості**

Випуск 1

**Вінниця
2019**

УДК 83.3 (0) 5 (УКР) я 73 р 30

В 48

*Друкується за рішенням науково-методичної комісії факультету
філології й журналістики імені Михайла Стельмаха
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
(протокол № 9 від 22 травня 2019 року)*

Упорядник : **Віннічук А.П.**, кандидат філологічних наук,
доцент, доцент кафедри української літератури

Рецензенти:

Завальнюк Інна Яківна, доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри методики філологічних дисциплін і стилістики
української мови, декан факультету філології й журналістики імені
Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного
університету імені Михайла Коцюбинського;

Куш Ольга Петрівна, кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри філології та гуманітарних наук КВНЗ «Вінницька
академія неперервної освіти».

В-48 3 перлин народної творчості: навчальний
посібник : Хрестоматія з української народної поетичної
творчості/ Упорядкування А.П. Віннічук. – Вінниця : ТОВ
«Твори», 2019. – 125 с.

Хрестоматія вміщує кращі зразки фольклорних творів
родинно-обрядової творчості, віднайдені та записані
студентами Факультету філології й журналістики імені
Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного
університету імені Михайла Коцюбинського під час
проходження фольклорної практики. У передмові та
коротких статтях перед розділами подано найважливіші
поняття науки про фольклор.

На обкладинці – Петриківський розпис

ЗМІСТ

Фольклорна практика в системі фахової підготовки вчителя-словесника	11
Фотозвіт ІV студентської науково-практичної конференції «З перлин народної творчості» (за результатами фольклорної практики)	13
РОДИННО-ОБРЯДОВА ТВОРЧІСТЬ	
ВЕСІЛЬНІ ПІСНІ	
Загортай, мати, жар, загортай	18
Ой у полі жито	19
Скупії бояри, скупії	20
Ой мати, дай масла	20
Зірко, зірко, з неба	20
Вийди, мати, з хати	21
Не будемо їсти, не будемо пити	21
Горіла сосна, палала	22
Нам рушник весільний мати постелила	23
Старшая коровайничко	24
Ой скакав зайчик	24
Перекладу кладку з припічка	24
Чорні очка, чорні очка, як терен	25
Прийшла до хати	26
А брат сестрицю та й розплітає	27
Летять галочки у три рядочки	27
Ой, а що ж то нам по нових сінях палає	28
Вечірняя зоря зійшла	29
Було літо, було літо	30
Благослови, Боже (про коровай)	31

Слава Богу, сина оженила	32
Прийди, Боженько, з неба	33
Чому дружка не співає	33
Узуваю тещу я у чоботи	34
Молодиці на коровай ішли	35
Біжи, мамо, до комори	35
Ой, братіку, мій же	36
Іди, братіку	36
Ми в церкві вінчалися	36
Зробили ми діло	36
А чи мені Господь дав	37
Чоботи	37
За городи йдемо	38
На городі грушка	38
На день добрий тому	38
Скільки було та й суботоньок	39
Лети, лети, ластівко, попереду	40
Благослови, Боже (про розплітання коси)	40
Дві гілочки, дві квіточки	41
Ой носила гілля, гілля	41
Я тебе, сестрице, покриваю	42
Куди б я не їхала, куди б я не йшла	43
Піч наша регоче	44
А брат сестру за стол веде	45
Ой, мамочко моя	45
Наш староста вбрався	46
Ой зятю, мій зятю	46

Не лякайся, свате	47
Чом, дружечки, не співаєте	47
Бубни гудуть, бояри йдуть	48
Сидить півень на воротях, співає	48
Гніться, гніться калинові мости	48
ПОХОРОННІ ПІСНІ, ГОЛОСІННЯ	49
Прощай, душа, в останній час	49
Ой мамо, ой мамо, горе без тебе	51
О Боже, мій Боже	51
Прийду до могили твоєї	53
Матусю моя, дорогенька	53
Ви моя матінко, моя ріднесенька	54
Доленько моя, голубчик мій	55
Марусенько моя, квіточко моя	55
Та, матінко, старісінька	55
Таточку мій, соловеєчко	56
Та мій синочок, та моя дитиночка	56
Та мій же ти чоловічечку	57
Невістка за свекром	58
Сестра за братом	58
Туга за батьком	59
Туга за матір'ю	60
Туга за дочкою	61
Туга за сестрою	62
Мій таточку, мій ріднесенький	63
Туга за дорослим сином	64
Ой тату, тату, сумно без тебе	65

Не забудьте, діти, де в батьків могили	66
Тут я стою й гірко плачу	67
В гаю зеленім під горою	69
На цвинтарі	69
Хвилинку, хвилинку	70
Про маму	71

РОДИННО-ПОБУТОВА ЛІРИКА 72

ПІСНІ ПРО КОХАННЯ

В саду гуляла	72
Ой у вишневому саду	74
Цвіте терен, цвіте терен	75
Плаче захмарене небо	75
Не та роза, що за садом	76
Чорноморець	77
Я в колгоспі роблю	77
Стояла тополя край поля	78
Била мене мати	79
Ой там, у темному гаю	79
Несе Галя воду	79
Ой у лісі, коло броду	80
В саду осіннім айстри білі	80
Ой у лузі калина стояла	81
Якби я мала крила орлині	82
Місяцю, місяченьку	82
Як зірву я з рожі квітку	83
Нічого не видно за туманом	83
Край села стояла хатина	84

Ой там на горі	85
Сонце низенько (1)	85
В кінці греблі шумлять верби	86
Ой посію огірочки	87
Ой ти, гора високая	87
На городі верба рясна	88
Сонце низенько (2)	89
Ой ти, ніченько	90
Чи я тобі, товаришко, не казала	91
Під дубиною, під зеленою	91
ЖАРТІВЛИВІ ПІСНІ	92
Ой кум до куми залицявся	93
Мав я раз дівчиноньку чепурненьку	95
Захотіла наша баба та й розбагатіти	96
Ідуть люди в поле та й з мене сміються	97
Ой милий мій вареничків хоче	98
Ти ж мене підманула (1)	99
Ой там, на торжку (1)	100
Ти ж мене підманула (2)	101
Висить сонце, висить	103
Коло млину, коло броду	105
Як служив я в пана	105
Я думала, що я в бані	107
Ой там, на торжку (2)	108
А ти п'єш на меду	109
Порубала солону на дрова	109
На камені ноги мию	110

Іванко, мій Іванко	110
ДИТЯЧИЙ ФОЛЬКЛОР. КОЛИСКОВІ ПІСНІ	112
Котику сіренький	112
Люлі, люлі, налетіли гулі	113
Льон збирала, тонкі нитки пряла	114
Ой ходить Сон коло вікон	114
Я повішу колисочку	115
А ти коте-котику	116
Ой люлю, люлю	117
Люлю, люлю, котів два	117
Бай-бай, баю-бай	118
Люлі, люлі, люлі	119
А-а, кицю	119
Ой ти, коте рябку	120
Котя, котінька, коток	121
Люлі, люлі, питала в зозулі	122
Котик, коточок	122
А-а-а, кицю	123
Котик волохатий	123
Котик-Мурчик	123

ФОЛЬКЛОРНА ПРАКТИКА В СИСТЕМІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ-СЛОВЕСНИКА

Формування духовності, національної свідомості, патріотизму неможливе без вивчення культурних явищ і традицій рідного краю. Відтак важливим етапом щодо узагальнення і систематизації знань, набутих під час теоретичного та практичного вивчення навчальної дисципліни «Український фольклор», є фольклорна практика. Адже фольклорна пошукова робота – це важливий засіб прилучення студентів до народного досвіду, моралі, світогляду, традиційної матеріальної й нематеріальної культури народу – джерела формування почуттів людської гідності, громадянської національної свідомості, якостей украї необхідних майбутньому педагогові. Збирацька діяльність сприяє збереженню, популяризації скарбів народної пам'яті, формуванню естетично розвиненої особистості. Окрім того, збирання фольклору – ефективний спосіб глибокого пізнання життя, вивчення історії, побуту, обрядів, звичаїв народу.

Мета фольклорної практики – комплексне обстеження сучасного стану розвитку фольклору обраної місцевості, що допоможе поглибити знання студентів із української народної творчості, осмислити її роль у житті народу, виробити основні навички збирацької роботи й уміння самостійно спостерігати над побутуванням фольклору; ознайомитися з особливостями життя й побуту творців і

носіїв народної творчості; впливати на процес формування естетичних смаків студентів. Адже, під час збирання фольклорних творів народне мистецтво посилює найрізноманітніші переживання, настрої, думки, забезпечує емоційний та естетичний вплив на психіку сучасної молоді людини.

Головним завданням практики є дослідження та популяризація культурного спадку української нації саме на основі першоджерел – автентичних текстів.

Фольклорній практиці передують лекційний і практичний курси з «Українського фольклору», де майбутні дослідники мають можливість ознайомитися з основними фольклорними жанрами й специфікою їхнього побутування в давньому й сучасному суспільстві.

Для активізації пошукової і творчої роботи студентів проводяться настановні конференції. Студенти знайомляться з методикою запису різних фольклорних жанрів, особливостями використання технічних засобів, порядком обробки матеріалів, вимогами до наукової паспортизації текстів і загальною формою звіту; отримують допоміжні матеріали, що вміщують методичні рекомендації щодо збирання фольклорних творів, зразки оформлення текстів, критерії оцінювання, орієнтовні питальники.

Статистична довідка: у 2017-2018 н.р. було відряджено на фольклорну практику 48 студентів денної форми навчання (31 – 1АУ, 15 – 1УФ, 2 – 2АУ).

Територіальний розподіл: 6 областей України: Вінницька (15 районів – Літинський (Селище, Багринівка), Калинівський (Калинівка, Люлинці, Кучері, Іванів), Шаргородський (Рахни-Лісові, Слобода-Шаргородська, Шаргород), Вінницький (Бохоники, Майдан Чапельський, Строїнці), Теплицький (Степанівка), Гайсинський (Куна, Рахни), Липовецький (Сквирівці, Кам'янка, Зозів, Росоша), Немирівський (Чуків, Криківці), Хмельницький (Скаржинці, Хмельник), Чечельницький (Чечельник), Могилів-Подільський (Воєводчинці, Серебринець), Томашпільський (Томашпіль), Жмеринський (Дубове, Коростівці, Браїлів, Жмеринка), Барський (Мигалівці), Піщанський (Дмитрашківка); Хмельницька (5 районів – Волочиський

(Бронівка), Старосинявський (Заставці, Стара Синява), Шепетівський (Судилків), Деражнянський (Новосілка), Дунаєвецький (Ганнівка); Житомирська (м. Коростень), Івано-Франківська (м. Яремче), Херсонська (Іванівський район (Іванівка)); Київська (смт. Богуслав) області.

Підсумкову конференцію «З перлин народної творчості» (за результатами фольклорної практики) було проведено у грудні 2018 року.

У результаті проходження фольклорної практики студенти – філологи поглибили знання з української народної творчості, переосмислили роль фольклору в житті народу, виробили основні навички збирацької роботи й уміння проводити самостійні спостереження над побутуванням фольклору, ознайомилися з особливостями життя й побуту творців і носіїв народної творчості, навчилися збирати тексти усної народної творчості для включення їх у фольклорні збірники, поповнили фольклорний архів кафедри української літератури автентичними текстами.

*Алла Віннічук –
кандидат філологічних наук, доцент,
керівник фольклорної практики*

**ФОТОЗВІТ
IV СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
«З ПЕРЛИН НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ»
(ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ФОЛЬКЛОРНОЇ ПРАКТИКИ)**

Доц. Віннічук А.П. та студенти 2 курсу

Виступ ректора університету проф. Лазаренко Н.І.

Учасники фольклорної конференції

Обряд покривання молодої і молодого

Учасники конференції

Учасники та гості конференції

Учасники конференції

Учасники конференції

РОДИННО-ОБРЯДОВА ТВОРЧІСТЬ

Родинно-обрядова творчість – це система ритуально-обрядових дій у пісенно-музичному супроводі, які виконуються з нагоди основних етапів життя людини. У наші дні ці обряди становлять частину народних традицій. У минулому ж вони не сприймалися лише як традиція і кожному їх елементові надавалось важливого утилітарного чи магічно-ритуального значення.

Родинно-обрядова творчість виникла на основі тотемічно-анімістичних вірувань та культів і тісно пов'язана з магією. В архаїчні дослов'янський та праслов'янський періоди ритуально-обрядова система, пов'язана з плином людського життя, була дуже різноманітною і включала багато етапів. З-поміж усього розмаїття до нашого часу

збереглися лише системи обрядів весілля, народження дитини, смерті та ін.

*Лановик М.Б., Лановик З.Б.
Українська усна народна творчість :
Підручник. – 4-те вид., стер. – Київ : Знання-Прес, 2016. –
С. 193*

РОДИННО-ОБРЯДОВІ ПІСНІ

Весільні пісні

Весільна обрядовість – це система драматично-ритуальних дій та пов'язаних із ними пісенно-поетичних текстів, що виконуються з нагоди шлюбу хлопця та дівчини як початку їх спільного життя з метою створення сім'ї.

*Лановик М.Б., Лановик З.Б. Українська усна народна
творчість :
Підручник. – 4-те вид., стер. – Київ : Знання-Прес, 2016. –
С. 194)*

*Вінницька область
Калинівський район*

*село Іванів
записано від
Клімішиної Ніни
Силифонівни
94 роки
освіта : 8 класів
29 травня 2018 р.
Сліпко Оксана
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ЗАГОРТАЙ, МАТИ, ЖАР, ЗАГОРТАЙ

Загортай, мати, жар, жар,
Буде тобі дочки жаль, жаль,
Кидай у піч дрова,
Зоставайся здорова,
Бувайте здорові соснові пороги,
Де походили Ганнусині ноги,
Бо ніченька темнесенька,
Доріженька далекая.

ОЙ У ПОЛІ ЖИТО

Ой, у полі жито
Поміж осокою,
Ой, буде жаль, жаль,
Матінко, за мною.
Ой жаль, дочко, ой жаль,
Ой жаль за тобою,
Ще жалкіше буде,
як горе тобі буде.

СКУПІІ БОЯРИ, СКУПІІ

Скупіі бояри, скупіі
Не рік, не два ходили

Та по шажечку збирали
Та на квіточку складали.

ОЙ МАТИ, ДАЙ МАСЛА

Ой, мати дай масла,
Боя корови тобі пасла,
Гонила на росу,
Дай помастити косу.

*Хмельницька область
Старосинявський район
смт Стара Синява
записано від
Леонтєвої
Ганни Степанівни
72 роки,
освіта: 8 класів
28 травня 2018 р.
Леонтієва Тетяна
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ЗІЙДИ, ЗІРКО, З НЕБА

Зійди, зірко, з неба, (2)
Бо нам тебе треба,
Бо завтра застілля –
Просимо на весілля.

ВИЙДИ, МАТИ, З ХАТИ

Вийди, мати, з хати
Свого зятя зустрічати!
Вийди, вийди ти в кожусі
Та в хорошому дусі!
Який кожух твій мохнатий,
Такий зять твій багатий –
На худобу, на вівці,
На гроші, червінці.

*Вінницька область
Піщанський район
село Дмитрашківка
записано від
Караманчук Ніни Дмитрівни
59 років
Освіта: середня
29 травня 2018 р.
Верлан Оксана
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

НЕ БУДЕМО ЇСТИ, НЕ БУДЕМО ПИТИ

Не будемо їсти, не будемо пити,
Просим молодого, щоб засолодити.

Не будемо пити тую бурачанку,
Нехай поцілує староста коханку.

Приспів:

Гіркая, гіркая, гіркая вода,
Най ся поцілує пара молода.

Гіркая, гіркая, гіркая вода,
Най ся поцілує пара молода.

Не будемо пити цю гіркую юшку,
Нехай поцілує перший дружба дружку.

А той перший дружба, то така зараза,
Він боїться дружки як противогаза.

Приспів

Не будемо їсти ті обгризлі кості,
Най ся поцілують між собою гості.

Не будемо пити з тих брудних горнет,
Нехай старша дружка зробить всім омлет.

Приспів

ГОРІЛА СОСНА, ПАЛАЛА

Горіла сосна палала,

Горіла сосна палала,
Під ней дівчина стояла,
Під ней дівчина стояла.
Під ней дівчина стояла,
Під ней дівчина стояла,
Русяву косу чесала,
Русяву косу чесала.
Ой коси, коси, ви мої,
Ой коси, коси, ви мої,

Довго служили ви мені,
Довго служили ви мені.
Більше служить не будете,
Більше служить не будете,
Під білий вельон підете,
Під білий вельон підете.
Під білий вельон під хустку,
Під білий вельон під хустку,
Більш не підеш ти за дружку,
Більш не підеш ти за дружку.
Під білий вельон з кінцями,
Під білий вельон з кінцями,
Більш не підеш ти з хлопцями,
Більш не підеш ти з хлопцями.
Горіла сосна й смерека,
Горіла сосна й смерека,
Сподобавсь хлопець з далека,
Сподобавсь хлопець з далека.
Сподобавсь хлопець тай на вік,
Сподобавсь хлопець тай на вік,
Тепер вже він мій чоловік,
Тепер вже він мій чоловік.

НАМ РУШНИК ВЕСІЛЬНИЙ МАТИ ПРОСТЕЛИЛА

Нам рушник весільний мати простелила,
На подружнє щастя, нас благословила.
Польові ромашки, друзі дарували,
Музика весела, цілу ніч лунала(2р.).
І рушник весільний,—білі голуби,
Дякую матусю, я за них тобі.

За безсонні ночі, за тепло душі,
Я вклонитись хочу, рідна, до землі (2р.).
Той рушник на щастя, мати відшивала,
Голуб'ята білі на нім танцювали.
Хай він наші долі, навік поєднає,
І дорогу світлу, радістю квітчає. (2р.)
Нам рушник весільний мати простелила,
На подружнє щастя, нас благословила.
Голуб і голубка, ніжно воркотали,
Берегти кохання наше обіцяли (2р.).

*Вінницька область
Липовецький район
село Росоша
записано від
Шекетери
ГалиниОлександрівни
69 років
освіта: 8 класів
29 травня 2018 р.
Карнаух Ірина
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

СТАРШАЯ КОРОВАЙНИЧКО

Старшая коровайничко,
Старшая коровайничко,
Подивися й у віконечко,
Чи високо сонечко.
Ой, як іще рано,
То ще погуляймо,
А як уже пізно –
Розійдімся різно.
В котрої чоловік добрий,

То ще можна забаритися,
В котрої гонористий,
То й не можна подивитися.

ОЙ СКАКАВ ЗАЙЧИК

Ой скакав зайчик,
Та й попід гайчик,
Та й скаче(2р.).
Ой заплутався,
Ой у моток ниток,
Та й плаче(2р.).
Поможіть, дружки,
І цей моток ниток мотати(2р.).
Казав боярин
Буде дружечку сватати(2р.).
Казала дружка,
А за боярина не піде(2р.)
Ой, скакав зайчик,
Та попід гайчик,
Та й скаче(2р.).

ПЕРЕКЛАДУ КЛАДКУ З ПРИПІЧКА

Перекладу кладку з припічка

На лавку вербову, вербову.
Пора нам, дівчата додому,
Додому, додому, додому.
Молода Іриночко, останься,
Останься, останься, останься.
З молодим Сашунею звінчайся,
Звнчайся, звнчайся, звнчайся.
Як я остануся та й буду,
Та й буду, та й буду, та й буду?
З молодим Сашунею вінчатись не буду,
Не буду, не буду, не буду.

*Київська область
Богуславський район
місто Богуслав
записано від*

*Залізницької Юлії
Степанівни
43 роки
освіта : середня спеціальна
27 травня 2018р.
Кокорева Марія
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ЧОРНІ ОЧКА, ЧОРНІ ОЧКА, ЯК ТЕРЕН

Чорні очка, чорні очка, як терен,
Чорні очка, як терен, як терен, як терен.
Коли ми ся поберем, поберем?
Поберемся, поберемся в неділю,
Поберемся в неділю, в неділю, в неділю,
Маю в Бога надію, надію.
Куди ж мене, куди ж мене поведеш?
Куди ж мене поведеш, поведеш, поведеш,
Коли хати не маєш, не маєш?
Поведу тя, поведу тя в чужую,
Поведу тя в чужую, в чужую, в чужую,
Поки свою збудую, збудую.
Постав хату, постав хату з лободи,
Постав хату з лободи, з лободи, з лободи,
А в чужую не веди, не веди!
Чужа хата, чужа хата така,
Чужа хата така, така, така,
Як свекруха лихая, лихая.
Хоч не лає, хоч не лає, та бурчить,
Хоч не лає, та бурчить, та бурчить, та бурчить,
А все ж вона не мовчить, не мовчить.

*Київська область
Богуславський район*

*місто Богуслав
записано від
Залізницької Марії
70 років
освіта : 7 класів
27 травня 2018р.
Кокорева Марія
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ПРИЙШЛА ДО ХАТИ

Прийшла до хати,
Стала в куточку,
Прийміть мене, мамо(тато),
За рідную дочку.
За рідную дочку,
За рідну дитину,
Не рік я чекала
На вашого сина.
Не рік я чекала,
Не одну неділю,
На вашого сина,
Мала всю надію.
Доле ж моя, доле,
Що мені діяти,
Тільки тебе одного
Буду вік кохати!

*Вінницька область
Жмеринський район
село Коростівці
записано від
Гончарук Ганни Павлівни
75 років
освіта : 6 класів*

*30 травня 2018р.
Бондарчук Катерина
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

А БРАТ СЕСТРИЦЮ ТА Й РОЗПЛІТАЄ

А брат сестрицю та й розплітає,
Все рожу споминає.
– Не іди, сестрице молода, замуж,
Ще й рожа процвітає.
– Вже ж мені, брате, рожі не рвати,
А запашного та васильочка
В ручках не в'ялити.
А з хрещатого та й барвіночку
Не ходити у віночку.

ЛЕТЯТЬ ГАЛОЧКИ У ТРИ РЯДОЧКИ

Летять галочки у три рядочки,
Зозуля попереду.
А всі галочки защебетали,
Зозуля закувала.
Ідуть дружечки у три рядочки,
Марійка попереду.
А всі дружечки на лавахсіли,
Марійка напосаді.
А всі дружечки та й заспівали,
Марійказаплакала.
- Ой чого плачеш, чого жалуєш,
Молода Марієчко?
Ойчи жаль тобі батька старого,
Чи подвір'ячка його?
- Ой не жаль мені батька старого,
Ні подвір'ячкайого.
Тільки жаль мені русої коси
Та дівочої краси.

Дівки гуляють, кісками мають,
А мене не приймають.

*Вінницька область
Жмеринський район
село Коростівці
записано від
Яцкової Ольги Леонтіївни
59 років
освіта : 10 класів
28 травня 2018р.
Бондарчук Катерина
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ОЙ, А ЩО Ж ТО НАМ ПО НОВИХ СІНЯХ ПАЛАЄ?

Ой, а що ж то нам по нових сінях палає? (2р.)

На молоденькій з барвінку вінок сіяє(2р.)

Ой не ззирайся, ти, мій батеньку, на мене, (2р.)

Не сходила я такого вінка у тебе (2р.).

*Вінницька область
Чечельницький район
смт. Чечельник
записано від
Бухенської Анни Сергіївни
39 років
освіта : вища
27 травня 2018 р.
Гарник Діана
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха*

ВЕЧІРНЯ ЗОРЯ ЗІЙШЛА

Вечірня зоря зійшла, (2р.)
Наталка з села прийшла.
Наталка прийшла з села (2р.)
Ні смутна, ні весела.
По подвір'ячку ходить, (2р.)
До явора говорить.
– Ой яворе, яворочку! (2р.)
Розвийся зелененько.
Розвийся зелененько, (2р.)
Розвесели серденько,
Бо воно засмутяне, (2р.)
Відколи заручане.
Заручила мене ненька, (2р.)
Як була я маленька.
Заручити заручила, (2р.)
А робити не навчила.
Навчать мене добрі люди, (2р.)
Жаль моїй неньці буде.
Навчать мене ще й зовиці, (2р.)
Миколові сестриці.
Навчать мене ще й зовіки, (2р.)
Миколові братики.

БУЛО ЛІТО, БУЛО ЛІТО

Було літо, було літо,
Та й стала зима.
Посіяла чорнобривці
Напроти Різдва.
А вже мої чорнобривці
Розцвітають.
А вже ж мою русу-косу
Розплітають.
А вже ж мої чорнобривці
Розцвілися.

Вже ж до мої руси-коси
Завзялися.
Пусти мене, мій батечку,
На ту гору,
Нехай же я чорнобривців
На вінок нарву.
Нехай же я чорнобривців
На вінок нарву,
Нехай же я подивлюся в чужу сторону.
А в чужії сторононьці
Без вітру шумить.
Чужий батько, чужа мати
Не б'є, а болить.
Чужий батько, чужа мати
Не б'є, а болить,
Ой як стане словоньками
Серденько в'ялить.
Ой як стане словоньками
Покартає,
І без ножа й без тарілки
Серце крає.

*Вінницька область,
Чечельницький район
смт. Чечельник
записано від
Ворони Антоніни Павлівни
80 років
освіта: 7 класів
29 травня 2018 р.
Гарник Діана
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха*

*Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

БЛАГОСЛОВИ, БОЖЕ

Благослови, Боже, (2р.)

І отець, і мати,
Своєму дитяті
Коровай зібгати.

І в другий раз
У Божий час.

Благослови, Боже, (2р.)

І отець, і мати,
Своєму дитяті
Коровай зібгати.

І в третій раз
У Божий час.

Благослови, Боже, (2р.)

І отець, і мати,
Своєму дитяті
Коровай зібгати.

*Вінницька область,
Чечельницький район
сmt. Чечельник
записано від
Фасолі Олени Федорівни
65 років
освіта: 10 класів
27 травня 2018 р.
Гарник Діана
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

СЛАВА БОГУ, СИНА ОЖЕНИЛА

Слава Богу, сина оженила!
Слава Богу, сина оженила!
Слава Богу, невістки дождала.
Сюди-туди невісточку пошлю,
Сюди-туди невісточку пошлю,
А сама я попереду піду,
Бо невістка – чужая дитина,
Бо невістка – чужая дитина,
А щоб вона та й не заблудила.
Вже не буду я діжки місити,
Вже не буду я діжки місити,
Вже не буду водиці носити.
Вже не буду раненько вставати,
Вже не буду раненько вставати,
Вже не буду у печі топити.
Вже не буду у печі топити,
Вже не буду у печі топити,
Вже не буду хати замітати.
Вже не буду хатоньки мести,
Вже не буду хатоньки мести,
Тільки буду порядочок вести.

*Хмельницька область
Шепетівський район
село Судилків
записано від
Васик Катерини Іванівни
60 років
освіта : 10 класів
29 травня 2018 р.
Казмірчук Вікторія
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ПРИЙДИ, БОЖЕНЬКО, З НЕБА

Прийди, Боженько, з неба,
Зійди, Боженько, з неба.
Бо нам тебе тут треба,
І ти, Божая Матір.
І ти, Божая Мати,
Нам весілля зачати.
І пречистая Мати (2р.)
В хатиночці заспівати.
Хатиноньку звеселити, (2р.).
Родиноньку засмутити.
Дайте нам того зілля, (2р.)
Що просила на весілля.
Ой, дайте нам барвіночку (2р.)
Нашій Насті на віночок
Де ти ріс барвіночку? (2р.)
Що такий зелененький,
А я ріс при криниці, (2р.)
При студеній водиці,
Там вода підходила (2р.)
Та й мене породила,
А я ріс – розростався
Весілля дочекався.

ЧОМУ ДРУЖКА НЕ СПІВАЄ?

Чому дружка не співає?
Голосу не має.
Наїлася бараболі,
Ледви віддихає.
Я не їла бараболі,
Но гречану кашу.
А тепер я не співаю,
Бо не маю часу.
Хвалилася наша дружка,
Що в неї маєток,
А у неї стара кітка
І троє котеток.
Хвалилася наша дружка,
Що в неї покої.
В неї миші під підлогов,

Як цугові коні.
Ой, не співай, свахо, свахо,
Так ся не належит.
Постав голос під подушку,
Нехай ти ся влечит.

УЗУВАЮ ТЕЩУ Я У ЧОБОТИ

Узуваю тещу я у чоботи,
Не допущу рідної до роботи.
Буду на руках я її носити,
Цілувати ручку й годити.
Тещу в чоботи узуваю, узуваю,
Тещу мамою називаю, називаю.
В пояс я їй кланяюся низенько,
Буду біля серця їй близенько.
А на тещі чоботи аж риплять,
Вибирав ті чоботи рідний зять.
Щоб вони не муляли і не терли,
Бо рідня тепер ми.
Узуваю в чоботи у новенькі,
Будемо ми з тещею, як рідненькі.
Добровільно піду її в печину,
Бо беру красуню дівчину.
Ой, люблю душею я тещу,
Як вона танцює – я плещу.
А як заспіває – сідаю,
Слухаю й не перебиваю.

*Вінницька область
Літинський район
село Багринівці
записано від
Бондаренко О. І.
62 роки
освіта: вища
27 травня 2018 р.
Курбатова Марина
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха*

*Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

МОЛОДИЦІ НА КОРОВАЙ ІШЛИ

Молодиці на коровай ішли,
Коробочку яєць несли,
Здигали їх хлопці,
Побили яйця в коробці.

*Вінницька область
Теплицький район
село Степанівка
записано від
Волинець Лідії Антонівни
82 роки
освіта : 4 класи
30 квітня 2018 р.
Соколова Олександра
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

БІЖИ, МАМО, ДО КОМОРИ

Біжи, мати, до комори,
Біжи, мати, до комори,
З скринькою поговори
Та внеси серпаночку,
Тай внеси серпаночку,
Ми скинемо віночок.

ОЙ БРАТІКУ, МІЙ ЖЕ

Ой братіку, мій же,
Ой братіку, мій же,
Чи метяний двір, же?
Бо йде сестра з села,
А за нею дружечок сила.

ІДИ, БРАТІКУ

Іди, братіку, із садочка до хати,
Будем, братіку, сестричку розплітати.
Ой, дай мені, моя мати, масло,
Ой, дай мені, мати, масла,
Бо я ж тобі коровицю пасла,
Русу косу примастити,
Щоб віночок притулити.

МИ В ЦЕРКВІ ВІНЧАЛИСЯ

Ми в церкві вінчалися,
Ми в церкві вінчалися,
Всім святим вклонялися,
На рушничку біленькім
З (ім'я) молоденьким.

ЗРОБИЛИ МИ ДІЛО

Зробили ми діло,
Зробили ми діло,
Аж нам чоло пріло,
З хліба – паляницю,
З Гані – молодицю,
А з підпалка – хліба,
А з Андрія – діда.

А ЧИ МЕНІ ГОСПОДЬ ДАВ

А чи мені Господь дав,
Чи Пресвята Діва,
Такі в мене любі свати,
Які же я хтіла.
А чи мені Господь дав,
Чи Пресвята Мати,
Такі мені любі свати,
До моєї хати.

ЧОБОТИ

Гарна сваха, гарний сват,

А ще кращий в мене зять,
Купив мені чоботи
Гайсинської роботи.
А я буду в чоботах ходити,
А зять буде дочкою робити,
Чоботи, чоботи, ви мої
Наробили радощів ви мені.
А до води чоботи рипотять,
А від води слізеньки капотять,
Чоботи, чоботи, ви мої,
Наробили радостей ви мені.

*Вінницька область
Теплицький район
село Степанівка
записано від
Харайм Марії Матвіївни
71 рік
освіта: 10 класів вечірньої
школи,
Чорної Любові Ананівни
49 років
освіта : вища
29 квітня 2018 року
Соколова Олександра
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ЗА ГОРОДИ ЙДЕМО

За городи йдемо,
За городи йдемо,
А в городі зілля,
Скажіте, люди добрі,
В якій хаті весілля?
Самі добре знаєм,
Ще й людей питаєм.

Поволі, дружки, йдіте,
Поволі, дружки, йдіте,
Пилом не пиліте,
Щоб не припав пилочок
На рум'яний віночок.

НА ДЕНЬ ДОБРИЙ ТОМУ

На день добрий тому,
На день добрий тому,
А хто в цьому дому,
Старому й малому,
Й Богові святому.
Наречена у відповідь:
Добрі-здорові були,
Добрі-здорові були,
Що за нас не забули,
Як на поріг ставали,
На день добрий казали.

НА ГОРОДІ ГРУШКА

На городі грушка,
Під грушкою м'ята,
Скажіте, люди добрі,
Де сватова хата?
А в нашого свата,
А в нашого свата,
Солом'яна хата,
Боїться пустити,
Щоб не розвалити.

*Вінницька область
Тиврівський район
село Строїнци
записано від
Волинської Ніни Іванівни
70 років
освіта середня
29 травня 2018 р.
Гудзовська Юлія
студентка факультету
філології й журналістики*

*ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

СКІЛЬКИ БУЛО ТА Й СУБОТОНЬОК

Скільки було та й суботоньок,
Та й не була такая.
Та не була такая,
Як суботонька цяя,
Як суботонька цяя,
Смутная, невеселая.
Скільки косу чесала,
Та дружочок не звала,
А тепер ходжу, прошу:
«Розчешіть мені косу».
Ой дайте нам стільця, щіточку й гребінця,
Ще й нового кожуха, щоб сіла молодуха.

*Вінницька область
Тиврівський район
село Строїнці
записано від
Нізельської Галини Іванівни,
67 років
освіта середня
29 травня 2018 р.
Гудзовська Юлія
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ЛЕТИ, ЛЕТИ, ЛАСТІВОЧКО, ПОПЕРЕДУ

Лети, лети, ластівочко, попереду,
Нехай моя ненька знає, що я іду.
Нехай йде мати моя з калачом,

Бо вже взяло шлюб дитятко з паничом.
Не з паничом, не з паничом, з простим мужиком,
Зав'язали наші ручки рушником.

БЛАГОСЛОВИ, БОЖЕ

Благослови, Боже,
Благослови, Боже,
І отець, і мати,
Своєму дитяті
Русу косу розплітати.

І в другий раз
У Божий час.

Благослови, Боже,
Благослови, Боже,
І отець, і мати,
Своєму дитяті
Русу косу розплітати.

І в третій раз
У Божий час.

Благослови, Боже,
Благослови, Боже,
І отець, і мати,
Своєму дитяті
Русу косу розплітати.

*Вінницька область
Шаргородський район
село Рахни-Лісові
записано від
Войтенко Євгенії
Прокопівни
64 роки
освіта: повна середня
освіта
31 травня 2018 року
Волинець Вікторія*

*студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ДВІ ГІЛОЧКИ, ДВІ КВІТОЧКИ

Дві гілочки, дві квіточки
Благослови Боже, і отець, і мати
Своєму дитяті русу косу покривати
Отець, мати мовить:

- Най ся Бог благословить.

У другий раз та й в Божий час
Благослови Боже, і отець, і мати
Своєму дитяті русу косу покривати
Отець, мати мовить:

- Най ся Бог благословить.

У третій раз та й в Божий час
Благослови Боже, і отець, і мати
Своєму дитяті русу косу покривати
Отець, мати мовить:

- Най ся Бог благословить.

ОЙ НОСИЛА ГІЛЛЯ, ГІЛЛЯ

Ой носила гілля, гілля,
Гілля, гілля за Дунай.
Зав'язала головоньку – тепер сиди та думай.
Зав'язала головоньку – тепер сиди та думай.
Котилися воли з горба – поломали ярма,
А вже ж тобі не ходити, де дівчина гарна.
Котилися воли з горба – поломали вила,
А вже ж тобі не любити, кого ти любила,
А вже ж тобі не ходити у ліс по горішки,
А вже ж тобі забувати дівочії смішки.
Котилися воли з горба – поломали шпиці,
Тепер же вам удвох ходити на всі вечорниці.

*Вінницька область
Шаргородський район*

*село Рахни-Лісові
записано від
Шевчук Тетяни
Володимирівни
58 років
освіта: вища педагогічна
29 травня 2018 року
Волинець Вікторія
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

Я Ж ТЕБЕ, СЕСТРИЦЕ, ПОКРИВАЮ

Я ж тебе, сестрице, покриваю,
Щастям-здоров'ям наділяю:
Щоб ти була багата, як земля.
Щоб ти була здорова, як вода.
Щоб ти була красна, як весна.
Щоб ти була красна, як весна
Я ж тебе, братику, покриваю,
Щастям і здоров'ям наділяю:
Щоб ти був багатий, як земля.
Щоб ти був здоровий, як вода.
Щоб ти був красний, як весна.
Щоб ти був красний, як весна.

КУДИ Б Я НЕ ЇХАЛА, КУДИ Б Я НЕ ЙШЛА

Куди б я не їхала, куди б я не йшла.
Всюди я вам, мамо, дякувала.
Дякую тобі, мамо, що будила мене рано.
Більш не будеш, не будеш.
Куди б я не їхала, куди б я не йшла.
Щиро тобі, тату, дякувала.
Дякую тобі, тату, що здубував мені хату.
Більш не будеш, не будеш.
Куди б я не їхала, куди б я не йшла.
Всюди тобі, сестро, дякувала.

Дякую тобі, сестро, що чесала косу чесно.
Більш не будеш, не будеш.
Куди б я не їхала, куди б я не йшла.
Всюди тобі, брате, дякувала.
Дякую тобі, брате, що водив хлопців до хати.
Більш не будеш, не будеш.
Куди б я не їхала, куди б я не йшла.
Всюди вам, ворота, дякувала.
Дякую вам, ворота, що стояла хлопців рота.
Більш не будуть, не будуть.
Куди б я не їхала, куди б я не йшла.
Всюди вам, пороги, дякувала.
Дякую вам пороги, що збивали хлопцям ноги,
Більш не буде, не буде.
Куди б я не їхала, куди б я не йшла.
Всюди тобі, вишне, дякувала.
Дякую тобі, вишне, де стояли хлопці лишні.
Більш не будуть, не будуть.
Куди б я не їхала, куди б я не йшла.
Всюди вам, сусіди, дякувала.
Дякую вам, сусіди, що прийшли ви на весілля.
Більш не буде, не буде.
Куди б я не їхала, куди б я не йшла.
Всюди вам, подвір'я, дякувала.
Дякую вам, подвір'я, де гуляла я весілля,
Більш не буду, не буду.

*Житомирська область
місто Коростень
записано від
Кривошиєнко Марії
Сергіївни
76 років
Кривошиєнко Лідії
Костянтинівни
83 роки
освіта: середня
29 травня 2018 року*

*Кривошиєнко Марія
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ПІЧ НАША РЕГОЧЕ

Піч наша регоче,
Та чогось вона хоче,
А припічок усміхається,
Короваю сподівається.
А в нашої печі,
Та золотії плечі,
А срібнії крила,
Щоб коровай згнітила.

А БРАТ СЕСТРУ ЗА СТОЛ ВЕДЕ

А брат сестру за стол веде, рано-рано,
А брат сестру за стол веде, ранесенько.
Сестро моя, будь розумна, рано-рано,
Сестра моя, будь розумна, ранесенько.
Май свекорка – за батенька, рано-рано,
Май свекорка за батенька, ранесенько.
А свекруху – за матьонку, рано-рано,
А свекруху – за матьонку, ранесенько.
А діверка – за братенька, рано-рано,
А діверка за братенька, ранесенько.
А зовицю – за сестрицю, рано-рано,
А зовицю за сестрицю, ранесенько.

ОЙ МАМОЧКО МОЯ

Ой мамочко моя,
Ой мамочко моя,
Да тепер я не твоя,
Да тепер того пана,
Що на шлюбi стояла.

Що на шлюбi стояла,
Що на шлюбi стояла
Да перстнi мiняла
З лiвої на правую,
Щоби була щаслива.

*Вiнницька область
Вiнницький район
село Бохоники
записано вiд
Коваль Валентини
Вiкторiвни
48 рокiв
освiта: середня спецiальна
29 травня 2018 року
Ильченко Яна
студентка факультету
фiлологiї й журналістики
iм. Михайла Стельмаха
Вiнницького державного
педагогiчного унiверситету
iм. Михайла Коцюбинського*

НАШ СТАРОСТА ВБРАВСЯ

Наш староста вбрався,
сiм лiт не вмивався,
На восьмому вмився,
Тай причепурився.
Перевеслом пiдперезався,
До короваю взявся.
Помаленьку старосто, коровай край,
Та всю нашу родиноньку обдiляй,
Бо, як буде не хватати, пiдеш муки позичати,
Будеш другий випiкати, щоб всiм короваю дати.
Дивися, старосто,
що твої дружечки роблять,
через стiл перехиляються,
короваєм запихаються
в пазухи ховають,

ОЙ ЗЯТЮ, МІЙ ЛЮБИЙ ТА ХОРОШИЙ

Ой зятю, мій любий та хороший
Закопала під грушею гроші,
Якщо будеш дочку любити,
Будеш мої гроші лічити.
А зять тещу гарно поважає,
горілкою ноги обмиває,
виливає на ноги чарчину,
випиває п'ять в середину.
Стали в тещі ноги біленькі,
Бо вимив їх зять молоденький,
Поки буде теща добренька,
Поки буде горілка крепченька.

*Вінницька область
Немирівський район
село Обідне
записано від
Калини Людмили
Афанасіївни
79 років
освіта: 10 класів
31 травня 2018 року
Мельник Ганна
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

НЕ ЛЯКАЙСЯ, СВАТЕ

Не лякайся, свате,
Не лякайся, свате,
Що нас так багато.

Половина за горою,
Господь Бог з тобою.

ЧОМ, ДРУЖЕЧКИ, НЕ СПІВАЄТЕ?

Чом, дружечки, не співаєте?

Чом, дружечки, не співаєте?

Чи ви з редьки зубки маєте?

Повставляйте з бараболі –

Заспівайте хоч одної.

Вінницька область

Гайсинський район

село Куна

записано від

Баланчук Галини

Степанівни

62 роки

середня освіта

1 червня 2018 р.

Ткачук Ольга

студентка факультету

філології й журналістики

ім. Михайла Стельмаха

Вінницького державного

педагогічного університету

ім. Михайла Коцюбинського

БУБНИ ГУДУТЬ, БОЯРИ ЙДУТЬ

Бубни гудуть, бояри йдуть,

Рано, рано, рано бубни гудуть.

Бояри йдуть рано, рано, ранесенько.

А ти, Таня (ім'я дівчини), не лякайся,

Прибирайся рано, рано та ранесенько.

Не лякаюсь, прибираюсь,

Рано, рано та ранесенько.

Для боярів, дружечок посадю рано, рано,

Для боярів, дружечок посадю та ранесенько.

Коло Петра (ім'я нареченого) сама сяду

Рано, рано та ранесенько.

СИДИТЬ ПІВЕНЬ НА ВОРОТЯХ СПІВАЄ

Сидить півень на воротях співає,
Десь моя стара ненька дрімає,
Десь моя стара ненька заснула,
І за мене молодую забула.
Не заснула, моя доню, не заснула,
І за тебе молодую не забула.
Вислала братика проти тебе,
Щоб відчинив ворітєчка проти тебе.

ГНІТЬСЯ, ГНІТЬСЯ КАЛИНОВІ МОСТИ

ГнітьсЯ, гнітьсЯ калинові мости.
ГнітьсЯ, гнітьсЯ калинові мости,
Бо йде Таня (ім'я дівчини) до свєкрухи в гості.
ГнітьсЯ, гнітьсЯ низенько,
Бо вона вже близенько.
ГнітьсЯ, гнітьсЯ якнайнижче,
Бо вона вже якнайближче.

ПОХОРОННІ ПІСНІ. ГОЛОСІННЯ

Похорон як етап життя родини – це система ритуально-обрядових дій, що здійснюються у зв'язку зі смертю представника роду та супроводжують його поховання.

Голосіння – це словесно-поетичні твори, які виконуються над покійником у період між його смертю та похороном (в час смерті, покладення в труну, прощання в хаті, під час виносу з оселі, прощання з селом, останнє прощання перед похованням); виконання яких періодично повторюється в час поминок чи свят вшанування духів померлих.

*Лановик М.Б., Лановик З.Б. Українська усна народна
творчість :
Підручник. – 4-те вид., стер. – Київ : Знання-Прес, 2016. –
С. 229)*

*Вінницька область
Гайсинський район
село Куна
записано від
Брижатої Олени
Володимирівни
63 роки
освіта : середня
29 травня 2018 р.
Ткачук Ольга
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ПРОЩАЙ, ДУША, В ОСТАННІЙ ЧАС

Прощай, душа, в останній час,

Бо я над гробом нині,
Бо я пішла в далеку путь,
Лишаю жаль родині.
Лишаю я свої сліди,
Куди я все ходила,
Лишаю я свої слова,
Які я говорила.

Сліди травою заростуть,
Їх більше не видати,
Слова мої залишаться,
Їх будуть вспоминати.
Тепер прийшла моя пора
Збиратися в дорогу,
Я пішла в далеку путь
Віддала душу Богу.

А тая путь для всіх одна,

Нікого не минає,
Які народи нею йдуть,
Ніхто не повертає.
Не викупився ще ніхто
Ні бідний, ні багатий,
Кому назначена пора,
Той мусить помирати.
Пора назначена для всіх,
Нікому невідома,
Ви залишаєтесь в гостях,
А я у вічнім домі.
Рідні мої і друзі всі,
Не плачте, не ридайте,
Я вже не вернуся до вас,
Мене ви не чекайте.
Тіло в могилу положіть,
Душа піде до неба,
Багатство я не заберу,
Бо там його не треба.
Рідні мої і друзі всі,
За мене потрудіться,
За упокой моєї душі
Ви Богу помоліться.

ОЙ МАМО, ОЙ МАМО, ГОРЕ БЕЗ ТЕБЕ

Ой мамо, ой мамо, горе без тебе,
Куди я не піду, там все пустота,
Любов твою я забути не можу,
Ти вчила мене до хреста.
Тільки стреміння в твоїй вже уяві,
Все направляля мене ти на путь.
Як же забути про тебе, матусю,
Як тяжко про тебе забудь.
Прийду я до хати тебе там нема,
Погляну в подвір'я тебе там нема,
Ой, мамо, матусю рідненька,
Хто сяде на твоєму місці біля стола.
Була ти твердиня нашої хати,
Ти всьому була голова.

Ой, мамо, матусю, як же забути
І з тим вже змиритись, що Вас вже нема.
Рідна матусю, ой горе без тебе,
Усе мене мучить оця нудота.
Пташки співають і росте травичка,
Тебе між нами вже більше нема,
Ой, плачуть діти і плачуть онуки,
Також усі рідні сумно стоять.
Ой, як же тяжко, матусю, рідненька
У вічність тебе відправлять.

ОЙ БОЖЕ, МІЙ БОЖЕ

Ой Боже, мій Боже,
Який цей світ милий.
Як хочеться жити мені,
А смерть забирає
І треба лежати
Глибоко в сирій землі.
Ой Боже, мій Боже,
З високого неба
Послухай молитву мою,
прийми мою душу
У царство небесне,
А тіло в сирую землю.
Висипіть на мені
Високу могилу,
Травою вона заросте,
Посадіть на мені
Червону калину,
Весною вона зацвіте.
Будуть прилітати
Пташки на калину,
Будуть щебетати мені,
Та я не почую,
Я буду лежати глибоко
В сирій землі.
Хатинка маленька,
Хатинка глибока,
У неї віконця нема,

А я одинока лежу
В тій хатинці,
Як в полі билінка одна.
Колись мої ножки
По землі ходили,
Ой Боже, який то був час,
Колись мої ручки
Так тяжко робили,
А зараз на грудях лежать.
Бувайте здорові
Всі рідні й знайомі,
Бо я вже не прийду до вас.
Проводжайте мене
До вічного дому,
Я буду спокійно лежать.
На моїй могилі
Хреста закопайте,
Бо це найдорожче мені,
А за мою душу
Богу помоліться,
Все буде спокійна душа.
Прощайте, родина,
За мої обіди,
Чим, може, обідила,
Бо я вже відходжу
Від рідного дому
І більше не повернусь до вас.
Прощай білий світе,
Мої рідні діти,
Бо я вже відходжу від вас,
Бувайте здорові,
Оставайтесь з Богом,
Мене вспоминайте весь час.

ПРИЙДУ ДО МОГИЛИ ТВОЄЇ

Прийду до могили твоєї,
Я голову схилю к хресту,
Ой чом не порадиш, матусю,
Як жити без тебе буду.

Барвінком могилу обложу,
Він синьо тобі зацвіте,
Печаль він до серця доносить,
Ой, мамо, як жалко тебе.
А серце твоє вже не б'ється,
Уже перестало стучать,
Тепер тобі, мамо, байдуже
Мій стогін, і лемент, і плач.
Проснисть на хвилинку матусю,
До мене хоч слово скажи,
Витри мої сльози рукою,
До серця мене пригорни.

МАТУСЮ МОЯ ДОРОГЕНЬКА

Матусю моя дорогенька,
Чого так спокійно лежиш,
І плач мій тебе не тривожить,
Як було в дитинстві колись.
Лежиш ти спокійно матусю,
Мій плач не тривожить тебе,
Весною тобі синім цвітом,
Барвінок зелений цвіте.
Барвінком обложу могилу,
Весною він синьо цвіте,
Прости, моя мамо, рідненька,
Прости, матусю, за все.
Я буду за тебе молитись,
У Бога просити буду,
Щоб взяв твою душу до неба,
А тіло в сирую землю.

*Вінницька область
Жмеринський район
село Людовка
записано від
Моренцевої Раїси
Феофанівни
87 років*

*освіта: 7 класів
28 травня 2018 року
Мельник Ганна
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ВИ, МОЯ МАТІНКО, МОЯ РІДНЕСЕНЬКА

Ви, моя матінко, моя ріднесенька!
Ви, моя матінко, моя милесенька!
Та на кого ж Ви нас зоставляєте?
Та на кого ж Ви на зоставляєте, на кого ж покидаєте?
Та звідкіля ж Вас виглядати?
Та звідкіля ж Вас виглядати, звідкіля Вас сподіватись?
Та чи з гори, чи з долини, чи з чужої країни?
Чи з того краю, що й сама не знаю?

ДОЛЕНЬКО МОЯ, ГОЛУБЧИКУ МІЙ

Доленько моя, голубчику мій!
Куда ти ся вибираєш?
На кого ж мене лишаєш?
Нашо ж мене покидаєш?
На кого ти лишаєш сиріток?
Хто ними буде ся впікувати?
Хто ж їх годувати буде?
Хто ж їх одягати буде?
Чому ж ти до мене не заговориш?

МАРУСЕНЬКО, КВІТОЧКО МОЯ, ЗІРОЧКО МОЯ

Марусенько! Квіточко моя, зірочко моя!
Куди ж ти, перепілочко, ся збираєш?
На кого мене покидаєш?
Хто там тебе догляне, хто привітає?
Хто тебе, моя донечко, приласкає?

*Вінницька область
Вінницький район
село Бохоники
записано від
Стрельбіцької Антоніни
Василівни
60 років
освіта: середня
30 травня 2018 року
Ільченко Яна
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ТА МАТІНКО, СТАРІСІНЬКА

Та матінко, старісінька,
Та матінко, наша страдальниця,
Та як же ти нас добре годувала,
Та як же ти нас і доглядала.
Та моя й матінко, моя й голубонько,
Та відкіль же вас і виглядать?
Та відкіль же вас і виглядать,
Та відкіль вас і дожидать?
Та я ж було, куди не піду,
То ви мене виглядаєте.
А тепер, відкіль не прийду,
То ви мене не запитаєте.
А до якої ж я, мамо, яблуньки не прихилюсь,
Та вона ж від мене відхилиться,
Та до якої ж я сім'ї не притулюсь,
Та вона од мене відвернеться.
Та я ж, матінко, усім чужа,
Та ніхто ж мене не пожаліє,
Та ніхто ж мене не приголубить,
Та ніхто ж мене не переміне.
Та будуть соловейки щебетать,

Я ж вийду та буду їх питать:
«Та де ж моя матінка старісінька,
Та де ж моя матінка золотісінька,
Та коли ж вас дождять,
Та коли ж вас виглядять?»

ТАТОЧКУ МІЙ, СОЛОВЕЄЧКУ

Таточку мій, соловеєчку.
Та куди ж ти від мене тікаєш?
Та нащо ти мене оставляєш?
Та де ж мені тебе шукати,
В кого мені тебе питати?
Да якби я знала, де тії лавочки,
Де продаються рідні таточки,
Та я б свою жисточку рішила,
Собі рідного таточку купила.

ТА МІЙ СИНОЧОК, ТА МОЯ Й ДИТИНОЧКА ДОРОГА

Та мій синочок, та моя й дитиночка дорога.
Та відкіль я тебе дождатиму, та відкіль виглядатиму, мій
 синочку?
Та чужі діти пісьма пишуть, та чужі діти додому йдуть,
А од тебе, моя дитино, ні словечка, од тебе, сину, ні
 пісьмочка немає.
Та відкіля тебе дождатиму, та відкіль виглядатиму, моя й
 дитино!

ТА МІЙ ЖЕ ТИ ЧОЛОВІЧЕЧКУ

Та мій же ти чоловічечку,
Та що ж ти наробив?
Та чого ж ти мені нічого не сказав?
Та ти ж казав мені:
«Та моя жіночко, та яєчечок навари,
Та мене нагодуй».
А мій же чоловічечок,
Ті яєчечки лежать і твоя табакірочка
На віконці лежить.
Та я ж тобі казала, мій чоловічечок:
«Позатикай в окні дірочечки».

А ти, мій чоловіче, та мене не послухав.
А тепер мені треба чужого дяденьку прохати
Та всі дірочки затулять,
Та щоб моїх діточок та дощик не мочив
Та й сонечко не пекло.

*Вінницька область
Калинівський район
село Іванівська Слобідка
записала від
Ворона О.А.
38 років
Освіта: вища
30 травня 2018 року
Ворона Анна
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

НЕВІСТКА ЗА СВЕКОРОМ

Мій свекору, мій дорогесенький,
Моя й перемено дорога,
Моя й ти зашто дорога!
Та ви ж мене захищали,
Та ви ж мене перемінjali,
Та хто ж мене тепер захищатиме,
Та хто ж мене перемінjатиме,
Та хто ж мені правдочку казатиме?
Та, мій свекорку, дорогесенький,
Ви ж були як батечко, ріднесенький.
У кого ж я, мій таточку,
Порадочки питатиму?
Та ви ж мені совітували,
Та ви ж мені радили.
Та я ж тепер вже безрідная,
Як у полі билиночка.
І ви мене, мій свекорку,

Навіки покинули.

СЕСТРА ЗА БРАТОМ

Та куди ж ти, мій братику, ідеш,
Та куди ж ти свою голівочку несеш?
Та на кого ж ти оцих діточок кидаєш,
Та на кому ж ти їх приручив,
Та на кому ж ти їх доручив?
Та відкіль тебе, мій батику, виглядати:
Та чи з яру, чи з долини,
Чи з чужої країни?
Та ти ж, мій братику, такої хати забажав,
Що туди ні сонечко не прогріє,
Ні вітер не провіє,
Та що ти, мій братику, наробив,
Та нащо ти оцих діточок осиротив?
Та ти ж, мій братику ріднесенький,
Їх покинув,
А вони ще маленькі
Та треба їм батечка.
Та ти ж, мій братику ріднесенький,
Та ти ж, голубчик сивесенький.

*Вінницька область
Могилів-Подільський район
село Воєводчинці
записала від
Касіян Ганни Василівни
76років
освіта : 8 класів
29 травня 2018 року
Оцел Вікторія
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ТУГА ЗА БАТЬКОМ

А мій татусю, та мій ріднесенький,
А мій татусю, та мій дорогесенький,
А мій татусю, та мій ріднесенький.
Та чого ж ви нас так рано покинули?
Та на кого ж ви нас і бросаете?
Та хто ж нам буде й порядочок давать,
Та хто ж буде й хазяйнувать,
Та хто ж буде й порядочок давать?
Та мої татусю, та мої рідненькі,
Та чого ж ви ручечки зложили,
Та й ділечка не доробили?
Та хто ж його буде й робити, мої татусь?
Та матуся ж усього не пороблять.
Та в матусі ж діточок багатенько.
Та хто ж їм буде у горі помагать?
Та в їх же мало й роду,
Та в їх же й нема роду.
Та в їх же тільки й роду,
Що один братічок зроду,
Та й той хто зна, чи буде помагать,
Чи може не буде й до двора доходить.
Ой, татусю мій ріднесенький,
Та встаньте, та нам же й порядочок дайте.
Та встаньте, та й підведіться, та й розпорядіться.
Ой, татусю ж мій рідненький,
Ой, татусю, дорогенький.
Ой Боже, ой Боже, ой Боже.
ТУГА ЗА МАТІР'Ю
Та моя й матінко, та моя й ріднісінька.
Та моя й матінко, та моя й дорогісінька.
Та на кого ж ви нас бросаете
Таких малих та дрібних?
Та матусю ж моя ріднісінька,
Та й встаньте, та й подивіться, та й розпорядіться,
Та моя й матінко, та моя й зозуленько.
Та весною в садочку зозулі куватимуть,
А діточки ж маленькі матусю шукатимуть.
Та вони вже ж її не найдуть, моя й матусе.
Та куди ж ви зібрались,

Та куди ж ви нарядилися,
Ой, матусю моя й ріднесенька,
Ой, матусю ж моя й дорогесенька?
Та нема ж маку, цвітнішого над маківочку,
Та нема роду ріднішого над матіночку.
Ой, матусю ж моя ріднісенька,
Та яку ж ви хатку забажали собі тіснесеньку.
Та туди ж ні сонечко не загіріє,
Ні вітер не завіє,
Та моя й матусенько, моя й ріднесенька.
Ой, матусенько ж, прощавайте
Та й для нас містечко прибiрайте,
Бо як же ми тут і житимем,
Та як же ми тут і горюватимем.
Та багацько осталося – шестеро,
Та одне ще й і в колиці манюсiньке.
Ой, матусю ж моя й рідненька,
Ой устань, ой порядочок же нам дай.
Ой, матусенько, моя й рідненька,
Ой Боже, ой Боже мій.

ТУГА ЗА ДОЧКОЮ

Та моя й дочечко, та моя й манісiнька.
Та моя й дочечко, та моя й ріднісiнька.
А моя й донечко, та моя й золотісiнька.
А моя й дочечко, та моя й рідненька.
А моя й дочечко, та моя й малесенька.
А моя й дочечка, та моя й крошечка.
Та ти ще й світа біленького не бачила,
Та вже й рученяточка зложила.
Та куди ж ти нарядилося,
Така куколка моя малесенька,
Та куди ж ти спорядилосьь, таке ж маленьке?
Та ти ж ще на світі не жило.
Та чого ж ти так рано
Таку й хаточку малесеньку забажало?
А моя й дочечко, та моя й крошечко.
А моя й дитиночко малесенька,
А моя й дитиночко ріднесенька.

Та мій анголик дорогий,
А мій анголик малесенький.
А моя й дитиночко, та моя й куклиночко.
Та як же мені хотілося, щоб ти виростало
Та щоб ти світа білого побачило.
А тебе ж Господь так рано забрав,
А мене ж обідив та й осиротив.
Та моя й дитиночко, та моя й малесенька.
Та моя й дочечко, та моя й ріднесенька.
Та я ж не думала цього, та я й не сподівалася,
Щоб я перву дитиночку та вже й заховала,
Моя й дитино.
А моя й дитиночко, та моя й куклиночко.
А моя й донечко, та моя й манісінька.
А моя й дочечко, та моя й дорогісінька.
Ой Боже мій.
Ой Боже, ой Боже...
А моя й дитино,
Та прощавай на послідній дорозі, моя дитино.
Ой Боже, ой Боже...

ТУГА ЗА СЕСТРОЮ

Моя й сестричко, та моя й ріднісінька.
Та моя й сестричко, та моя й дорогісінька.
Та моя й сестричко, та моя й Якилиночко.
Та моя й сестричко, та моя й ріднісінька.
Та ти ж як поїхала,
Так я ж про тебе нічого годочок не чула,
Що ти є й на світі.
А тоді ж сюди приїхала одна людина,
Розказала, що ти хвора та й у больниці лежиш.
Та скільки ж я ходила, та скільки ж я за тобою
тужила.
Та я ж куди не йду, та все ж як голубочка гуду:
«Та де ж моя сестричка, та де ж моя й
вірнесенька?»
Жінка приїхала та й розказує, що ти уже вмерла,
Та моя й сестричко.
Та як вона ж мені сказала, так як ніж у серденько
загнала.

Та як я й тужила по тобі, та як я й кричала.
Та де ж я тебе, сестричко, вже й побачу,
Та коли ж я з тобою зустрінуся,
Моя й сестричко?
Та вже ж я ніколи тебе не побачу,
Та ніде й голосочка од тебе не почую,
Та моя й сестричко, та моя й Якилино.
Та скільки ж я пісьом до твоїх подружок писала,
А вони мені отвіт дають, що ти уже вмерла.
Та моя й сестричко, та моя й ріднесенька,
Та я ж тебе й поминала, та я ж по тобі обід
одбувала.
Та ти ж у чужому краю головоньку положила.
Та бачила, як тебе там і похоронили.
Та я бачила, як тебе там і в могилу поклали,
Та моя й сестричко, та моя й Якилино.
Та я стільки дома тужила, та й слідочки сльозами
заливала.
Та піду додому на клайбище,
Та всіх рідненьких одвідаю,
А тебе ж і немає, та й не буде.
Та ти ж у чужому краю,
Та моя й сестричка рідненька.
Та сестричко ж, прощавай, та нас дожидай,
Та моя й сестричко, та моя й рідненька.
Ой сестричко, ой Боже.
Ой сестричко, ой Боже ж мій, Боже.

*Житомирська область
місто Коростень
записано від
Пашинської Ганни Сергіївни
81 рік
освіта: середня
29 травня 2018 року
Кривошиєнко Марія
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха*

*Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

І МІЙ ТАТОЧКУ, МІЙ РІДНІСІНЬКИЙ

І мій таточку, мій ріднісінький,
Мій таточку вірнісінький.
І возьміть же мене до себе,
Й пригорніть мене до себе,
Мій таточку ріднесенький.
І мій таточку голубчику,
Мій таточку-страждальничку,
За що ж ти на світі не прожив,
А простраждав своєю боллю?
І татусю роднесенький, татусю голубчику,
І прийміть же мене й пригорніть же мене до себе.
І мій таточку, мій голубчику,
І мій роднесенький, і татусю голубчику,
Пригорніть, пригорніть же.
І я ж вік страждаю,
І я ж вік горюю нещасна на світі.

*Хмельницька область
Волочиський район
село Бронівка
записано від
Тернавської Наталії
Степанівни
60 років
освіта :середня
Турчин Антоніни Василівни
49 років
освіта : середня
01 червня 2018 р.
Колодій Іванна студентка
факультету філології й
журналістики
ім. Михайла Стельмаха*

*Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ТУГА ЗА ДОРΟΣЛИМ СИНОМ

Сину мій, господарю мій!..
Ідеш ти вже в далеку дорогу.
На кого ж ти мене покидаєшь?!
Сину мій, соколе мій!..
А хто ж тепер твоє господарство буде доглядати?!
Хто ж мені пораду дасть?..
Соколе мій, відродо моя!..
Подивися ще хоч раз на мене, стареньку, хоч слово ще
промов до мене...
Нащо ж ти покинув мене?!
Сину мій, втіхо моя!..
Чому ж ти мене не взяв з собою?!
До кого я тепер заговорю, з ким пораджуся?!
Хто мені води подасть, хто поховає мене, бідну, стареньку?!
Сину мій, голубе мій!..
Нащо ж я тебе ховаю?!
Та лучче б я тебе зі служби виглядала ніж такого молодого
ховати мала...
Воліла б я тебе краще зі служби виглядати, як з цвинтаря...
Прийди ж за мною та візьми мене з собою.
Сину мій, сину мій!..
Чи бачиш ти, як плачу над тобою?
Чом не подивишся на своїх товарищів, що поприходили до
тебе?
Чом не всміхнешся до них та слова не промовиш?
А я ж думала, сину мій любий та дорогий, одружити тебе,
діточок твоїх бачити та забавляти...
Де ж твоя молода тепер...
Чому я її не бачу?..
Де твої діти маленькі...
Сину мій, сину мій...

*Вінницька область
Шаргородський район
село Рахни-Лісові*

*записано від
Якубенко Марії Федорівни
70 років
освіта: 10 класів
30 травня 2018 року
Волинець Вікторія
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ОЙ ТАТУ, ТАТУ, СУМНО БЕЗ ТЕБЕ

Ой тату, тату, сумно без тебе
І де не ходим тебе нема,
Рано чекаєм, вдень виглядаєм,
А тебе тату ніде нема.

Золоті руки нас пригортали,
Щира молитва лунала з уст.
Пішли Ви, тату, з своєї хати
І вже не буде Вас більше тут.

Ноги ходили, руки робили,
Ой, Боже, Боже, який був час,
А ми сумуєм, і серце плаче,
Що вже не прийдеш більше до нас.

Скажіть нас, тату, що нам робити
Та як без тебе на світі жить.
Бо ти не прийдеш, нас не порадиш,
Бо у могилі тихенько спиш.

Буде стояти твоя могила,
А на могилі, там буде хрест,
Будем ходити і Богу молити,
Щоб не забути, де ти живеш.

НЕ ЗАБУДЬТЕ, ДІТИ, ДЕ В БАТЬКІВ МОГИЛИ

Не забудьте, діти, де в батьків могили.
Не забудьте, діти, де в батьків могили.
Прийдете на цвинтар, низенько вклоніться,
Коло мого гробу Богу помоліться.
Посадіть на мені червону калину,
Хай вона розкаже про нашу родину.
Пташки-соловейки будуть прилітати
Про життя на землі будуть сповіщати.
Діти мої, діти, я вас дуже прошу,
На моїй могилі хай бур'яни косять.
Вирвіть той бур'янчик своїми руками
Обсадіть могилу різними квітками.
Хай вони розквітнуть усі різним цвітом,
Нехай люди знають, що є в мене діти.
Діти мої, діти, діти мої милі.
Не забудьте діти, де в батьків могили.

*Вінницька область
Тиврівський район
село Строїнци
записано від
Сокур Людмили Михайлівни
64 роки
освіта : середня
29 травня 2018 року
Гудзовська Юлія
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ТУТ Я СТОЮ Й ГІРКО ПЛАЧУ

Тут я стою й гірко плачу,
Мамо моя, хоч приснишь,

Відкрий свої очі, матусю,
На мене ще раз подивись.
Мене ти, матусю, родила,
Кров ти свою пролила,
Щастя у Бога просила,
Щоб я здорова була.
Мама мене колихала,
Мама купала мене,
Мама ночей не доспала,
Гляділа, ростила мене.
Перші кроки ступити
Мама мені допомгла,
Першого слова: «О мамо»
Як же його ти ждала.
Дякую, мамо рідненька,
За ласку і руки твої,
За те, що учила, як жити,
І помагала в біді.
Може, я чим провинила,
Всяко буває в житті,
Клінно прошу тебе, мамо,
Все мені, рідна, прости.
Назавжди, рідненька матусю,
Із рідної хати ти йдеш,
Тебе виряджаєм до гробу,
Ти більше до нас не прийдеш.
Очі твої вже закрились,
Устоньки твої мовчать.
Серце твоє вже не б'ється,
Ручки на грудях лежать.
Чи мала я радість велику,
Чи мала велику біду,
Завжди я до тебе спішила,
До кого тепер я прийду?
Більше тебе не побачу,
Яка ж то розлука важка –
Із найріднішим прощатись...
Божая воля така.

*Вінницька область
Теплицький район
село Степанівка
записано від
Мадриги Георгія
Миколайовича
66 років
освіта : вища,
Мадриги Галини Іванівни
63 роки
освіта : середня
Ставничої Зої Миколаївни
60 років
освіта : вища
Ставничої Меланії
Василівни
69 років
Освіта : середня
Воловодівської Галини
Миколаївни
44 роки
освіта : середня
29 квітня 2018 року
Соколова Олександра
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

В ГАЮ ЗЕЛЕНИМ, ПІД ГОРОЮ

В гаю зеленім, під горою,
Травою заросли гроби,
А під хрестом травичка шепче,
Прийди, родинонько, прийди!
Прийдіть до мене хтось з родини,
Низенько голови схилить,
Моліться ви за мою душу,

І все мені простіть, простіть!
Прийдіть до мене, мої діти,
На гробі квіти покладіть,
Моліться ви за мою душу,
І все мені простіть, простіть!
Лежати в гробі буду довго,
Трава схоронить тишину,
Прийди, родино, я чекаю,
Твою молитву і сльозу!

НА ЦВИНТАРІ

На цвинтарі тихо-тихо
Там могили і хрести,
Тихо-тихо вітер віє
І співає їм псалми.

Всюди тихо дуже тихо
Нічка стелить свій покров
Лиш душа на самотині
Жде від нас всіх молитов

Люди плачуть, гірко плачуть,
Знову, як могилу бачать,
Ви не плачте, ви моліться,
Христу Богу поклоніться!

На цвинтарі дуже тихо,
Нічка стелить свій покров,
Лиш душа на самотині,
Жде від нас всіх молитов!

ХВИЛИНКУ, ХВИЛИНКУ

Хвилинку, хвилинку ще з вами,
Хвилинку, хвилинку ще тут,
А там, мої вірні друзі,
В могилу мене віднесуть.
Сумною залишиться хата,
І вітер повіє кругом,
У гаї ридання зіллються

Сумним і плачевним псалмом.
Псалмом, що взиває до Бога,
О Боже, молитву прийми
І душу, що нині до тебе,
У царстві своїм пом'яни.
Ти підеш в далеку дорогу,
В останню дорогу свою,
Якою підеш ти в останнє
у вічну оселю свою.
Глибока, висока могила
Покриє тебе в небуття,
Лиш вітер шумітиме пісню
Про смерть і про вічне життя.

ПРО МАМУ

Стрічають мене мої друзі,
Питаються завжди,
Як у мами діла,
А що їм сказати,
я й досі не вірю,
Що мами моєї нема.
Приходять до мами
Сини і онуки,
Кладуть свої квіти,
Тихенько стоять.
А я в це не вірю,
Ніяк не повірю,
Що мама моя не прийде відтіля.
Прийди ж, моя мамо,
Хоча б на хвилинку,
Твій голос і пісню
Я чую завжди,
Якщо ти не можеш прийти в нашу хату,
Прийди ж, моя мамо, хоч в сні.

РОДИННО-ПОБУТОВА ЛІРИКА

Родинно-побутові пісні – це ліричні поетично-музичні твори, в яких відтворено почуття, переживання, думки людини, пов’язані з її особистим життям, подіями в сім’ї, родинними стосунками.

Лановик М.Б., Лановик З.Б. Українська усна народна творчість : Підручник. – 4-те вид., стер. – Київ : Знання-Прес, 2016. – С. 323)

ПІСНІ ПРО КОХАННЯ

*Вінницька область
Чечельницький район
сmt. Чечельник
записано від
Бухенської Анни Сергіївни
39 років
освіта: вища
27 травня 2018 р.
Гарник Діана
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

В САДУ ГУЛЯЛА

В саду гуляла,
Квіти зривала, –
Кого любила –
Причарувала.
Причарувала
Серце і душу,
Тепер до тебе
Ходити мушу.
Ходити буду,
Любити буду,
Скажу по правді,
Брати не буду.
Ой ти, дівчино,
Гарна та пишна,
Чом ти до мене
Вчора не вийшла?
Я виходила –
Тебе не було.
Я постояла
Та й повернулась.
Я більш не вийду,

Я більш не стану,
Я вишлю сестру
Такою самою.
А я з сестрою
Трохи постою –
Не та розмова,
Що із тобою.
Не та розмова,
Не тее слово,
Не тее личко,
Не тії брови.

*Вінницька область
Чечельницький район
смт. Чечельник
записано від
Чорного Сергія Вікторовича
60 років
Освіта: середня
27 травня 2018 р.
Гарник Діана
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ОЙ У ВИШНЕВОМУ САДУ

Ой у вишневому саду,
Там соловейко щебетав.
Додому я просилася,
А ти мене все не пускав.
Ти милий мій, а я твоя,
Пусти мене, зійшла зоря,
Проснеться матінка моя –
Буде питать, де була я.
А ти їй дай такий відповідь:
Яка чудова майська ніч.
Весна іде, красу несе,

А тій красі радіє все.
Доню моя, не в тому річ,
Де ти гуляла цілу ніч, –
Чому розплетена коса,
А на очах бринить сльоза?
Коса моя розплетена,
Її подруга розплела,
А на очах бринить сльоза,
Бо з милим розлучилась я.
Мамо моя, прийшла пора,
А я весела й молода,
Я жити хочу, я люблю!
Мамо, не лай доню свою

*Хмельницька область
Шепетівський район
село Судилків
записано від
Васик Катерини Іванівни
60 років
Освіта : 11 класів
29 травня 2018 р.
Казмірчук Віта
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ЦВІТЕ ТЕРЕН, ЦВІТЕ ТЕРЕН

Цвіте терен, цвіте терен
Листя опадає,
Хто в любові не знається,
Той, горя не знає.
А я молода дівчина,
Та й горя зазнала.
Вечороньки не доїла.
Нічки не доспала.

Ой візьму я кріселечко,
Сяду край віконця.
Іще очі не дримали,
А вже сходить сонце.
Хоч дримайте, не дримайте,
Не будете спати.
Десь поїхав мій миленький
Іншої шукати.
Нехай їде, нехай їде,
Нехай не вернеться,
Нехай йому молодому
Щастя усміхнеться.
А я молода дівчина,
Не буду я спати,
Буду його виглядати,
День і ніч чекати.

ПЛАЧЕ ЗАХМАРЕНЕ НЕБО

Плаче захмарене небо,
Хмари пливуть у журбі.

- Нам зустрічатись не треба, -

Тихо ти мовив мені.
Словом мене не пораниш,
Вірність тобі збережу.
Хоч ти мене покидаєш,
Знай, що тебе я люблю.
Падають сльози, як роси,
Зрада пече без вогню.
Тільки душа не попросить
В тебе ні каплі жалю.
Хоч на полях громовиця,
Я не втомлюся в журбі.
Вічно мені будуть снитись
Очі твої чарівні.
Більше побачень не буде,
Різні лежать нам путі.
Серце моє не полюбить
Більше нікого в житті.

Справжнє то щастя кохати,
Раз його доля дає.
Як ти посмів розтоптати
Перше кохання моє.

НЕ ТА РОЗА, ЩО ЗА САДОМ

Не та роза, що за садом,
А та роза, що в саду.
Не той милий, що двох любить,
А той милий, що одну.
Не той милий, що двох любить,
А той милий, що одну.
Всі листочки пожовтіли,
А ти, травко, зеленій.
Мене вдома всі ругають,
А ти милий пожалій.
Мене вдома всі ругають,
А ти милий пожалій.
Пожалів би тебе мила,
Якби думав тебе брать
Через місяць, а то й раніше
Буду тебе покидать.
Через місяць, а то й раніше
Буду тебе покидать.
Покидаєш, мене милий,
Покидаєш, покидай.
А що було межи нами,
Нікому не виявляй.
Раз прийшли ми на весілля,
Стала собі в стороні,
Покотились йому сльози,
Ще раніше як мені.

*Вінницька область
Теплицький район
село Степанівка
записано від
Волинець Лідії Антонівни
82 роки
освіта: 4 класи*

*30 квітня 2018 року
Соколова Олександра
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ЧОРНОМЕРЕЦЬ

Чорноморець, мамінько, чорноморець,
Вивів мене босую на морозець.
Вивів мене босую та й питає
-Чи є мороз, дівчино, чи їй бо знає.
- Ой, нема морозицю тільки роса,
А я молодесенька стою й боса.
Простояла ніченьку та й байдуже,
Люблю чорноморчика, люблю й дуже.

Я В КОЛГОСПІ РОБЛЮ

Я в колгоспі роблю, й бураки сапаю,
Ой, як прийде вечір, Василя чекаю.
Ой проходить Василь, біля мої хати,
В новому костюмі, не можу впізнати.
Чого сидиш, Галю, чого зажурилась,
Чи болить головка, чи ти утомилась?
Не болить головка, і я не втомилась,
Ти мене кидаєш, а я зажурилась.
Ой ти, Галю, Галю, не смій так казати,
Я їду в солдати тебе захищати.
Ти роби в колгоспі, будь ти видовою,
А я буду, Галю, змагатись з тобою.

СТОЯЛА ТОПОЛЯ КРАЙ ПОЛЯ

Стояла тополя край поля,
Хто ж тебе, тополе, обполе?
Хто ж тебе, тополе, обполе,
Хто ж тебе тай, Ганю, пригорне?
Обізвався той козак на сивім коні,

-Я ж тебе, тополе, обполю,
Обполю тополю аж до корінця,
Пригорну тебе, Ганю, до серця.
Їде той Василь коником,
Та здиває ту Ганю з серпиком.
-Відкуди ти, Ганю, куди йдеш,
Де ж тая пшениченька, що ти жнеш?
Ой, поїхав той Василь за границю,
Набирати тій Гані на спідницю.
Набрав, набрав ще й пошив,
Голубою лентою обрубив.

*Вінницька область
Теплицький район
село Степанівка
записано від
Харім Марії Матвіївни
71 рік
освіта: 10 класів вечірньої
школи,
Чорної Любові Ананівни
49 років
освіта вища
29 квітня 2018 року
Соколова Олександра
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

БИЛА МЕНЕ МАТИ

Била мене мати березовим прутом,
Щоби я не стояла з молодим рекрутом.
А я собі стояла доки півні піли,
На двері воду ляляла, щоби не рипіли.
На двері воду ляляла, на пальцях ходила,
Щоб мати не почула, щоби не сварила.

А мати та й не спала, а все чисто чула,
Тай мене не сварила, сама така була.

ОЙ ТАМ, У ТЕМНОМУ ГАЮ

Ой там у темному гаю стелиться сивий туман,
Пізно гуляв з дівчиною в темному гаю козак.
Гуляли вони гуляли, до них циганка прийшла:
-Дай мені, дівчино, ленту правду скажу тобі я.
Не хочеш дати червону, дай мені хоч голубу,
Милий тебе покидає – вірно кохає другу.
А я циганам не вірю, милий кохає мене,
Вийди, циганко, із гаю, хай я не бачу тебе.
Циганка з гаю не вийшла, правду сказала мені,
милих мене покидає, більш не повернеться – ні.

НЕСЕ ГАЛЯ ВОДУ, КОРОМИСЛО ГНЕТЬСЯ

Несе Галя воду, коромисло гнеться,
А за неї Іванко, як барвінок в'ється.
Галю, ж моя Галю, дай води напиться,
Ти ж така хороша, дай хоч подивиться.
Вода у ставочку, біжи тай напийся,
Я буду в садочку, прийди подивися,
Прийшов у садочок, зозуля кувала,
А ти ж мене Галю тай не шанувала.
Стелися барвінку, буду поливати,
Вернися, Іванку, буду шанувати.
Скільки не стелився – ти не поливала
Скільки не вертався – ти не шанувала

Вінницька область

Тиврівський район

село Строїнци

записано від

Міхалкової

Меланії

Степанівни

78 років

Освіта : середня

1 червня 2018 р.

Гудзовська Юлія

*студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ОЙ У ЛІСІ, КОЛО БРОДУ, БРАЛА ДІВКА ВОДУ

Ой у лісі, коло броду, брала дівка воду,
Брала вона вибирала, до дна не дібрала.
Батько добрий, а мати лихая,
Не пускає все погуляти, бо ще молодая.
– Пусти ж, пусти ж, моя мамцю, я не забаруся,
як запіють перші півні, додому вернуся.
Піють півні, піють другі, курочка кокоче,
Кличе мати обідати, а дівка не хоче.
Ой вечеряй, моя мамцю, що ти наварила,
Бо вже ж мені молодиці вечеря не мила.

В САДУ ОСІННІМ АЙСТРИ БІЛІ

В саду осіннім айстри білі
Схилили голови в журбі...
В моєму серці гаснуть сили:
Чужою стала я тобі...
Мені сімнадцятий минало
Весною, як сади цвіли,
Я про кохання ще й не знала,
Ми тихо з сестрами жили...
Як я садила айстри білі,
То ти поміг мені полить...
З тих пір я мрію про кохання,
З тих пір душа моя болить...

*Вінницька область
Шаргородський район
Села Рахни-Лісові
записано від*

Войтенко Євгенії
Проконівни
64 роки
Освіта : повна середня
30 травня 2018 року
Волинець Вікторія
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського

ОЙ У ЛУЗІ КАЛИНА СТОЯЛА

Ой у лузі калина стояла,
Вона всіх козаків чарувала.
Лиш одному нічого не шкодить,
Лиш одному нічого не шкодить,
Він до неї щовечора ходить.
Ой дівчино, лиця рум'яного,
Ой дівчино, лиця рум'яного,
Покохай ти, мене молодого
Ой рада б я тебе покохати,
Ой рада б я тебе покохати,
Та не дасть мені рідная мати.

ЯКБИ Я МАЛА КРИЛА ОРЛИНІ

Якби я мала крила орлині,
Якби я вміла літати,
Я б полетіла у вирій далекий,
Свого милого шукати.

Лечу я нічку, лечу другу
Свого милого не бачу,
Ой сяду-сяду в вишневім саду,
Сяду та й гірко заплачу.

Ой вийшла з хати старая мати,
Вийшла та й стала питати:

«Що то за пташка, що за пташина
В вишневім саду співає?»

Ой то не пташка, то не пташина
У нашому саду співає,
То дівчинонька чорнибривая
Свого милого шукає.

МІСЯЦЮ, МІСЯЦЮ, МІСЯЧЕНЬКУ

Місяцю, місяцю, місяченьку
Зійди, ясний місяцю за річеньку.
Там, на річці, хвиленька сріблом виграє,
Молодій дівчиноньці жалю задає.
Вона під калиною вінок плела,
І з річкою бистрою мову вела:
– Неси, річка бистрая, мій віночок,
А ти, хвиле, вісточку, голосочок.
Понесла вінок ріка, не вертала
Гомоніла хвиленька, промовляла:
Не надійся, дівчино, марно не чекай,
Козака зрадливого забудь, забувай.
Ой, накрили личенько білі коси,
Впали дрібні слізеньки в чисті роси,
До грудей калиноньку пригортала,
Тільки хвиля дівчину розважала.

ЯК ЗІРВУ Я З РОЖІ КВІТКУ ТА Й ПУЩУ НА ВОДУ

Як зірву я з рожі квітку та й пущу на воду.
Пливи, пливи, з рожі квітка, та й до мого роду.
Пливла, пливла з рожі квітка та й на воді стала.
Вийшла з хати стара мати та й плакати стала.
Де ж ти, моя з ружі квітка, всю ніч ночувала?
Що та врода чарівная так за ніч пропала.
Ночувала цілу нічку в лузі при долоні
Тож зірвали мою вроду хлопці із чужини.

НІЧОГО НЕ ВИДНО ЗА ТУМАНОМ

Нічого не видно за туманом,
За туманом нічого не видно,

Тільки видно криниченьку в саду,
Тільки видно криниченьку в саду,
В тій криниці дівка воду брала.
В тій криниці дівка воду брала.
Та й втопила золоте відерце,
Та втопила золоте відерце :
«А хто ж моє відерце дістане,
Той зі мною на рушничок стане».
Обізвався козаченько з гаю:
«А я ж тобі відерце дістану
І з тобою на рушничок стану».

*Вінницька область
Шаргородський район
Село Рахни-Лісові
записано від
Смагло Марії Микитівни
69 років
освіта: 8 класів
30 травня 2018 року
Волинець Вікторія
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

КРАЙ СЕЛА СТОЇТЬ ХАТИНА

Край села стоїть хатина,
Похилилася вона,
Там живе стара Ярина,
Одинока і сумна.
Вже п'ять років, як забрали
Її сина Василя.
Ждала, ждала мати сина
Та й надія пропала.
Раз увечері так пізно,
Як заснуло все село,

До Ярини потихенько
Хтось постукав у вікно.
Раптом двері відчинились:

Хто це, хто це,

хто такий?

Він стояв на двох костилях,
Ще й без правої руки.
Мамо, ти синочка ждала,
Ось, поглянь же, оце я.
Чом стоїш, чи не впізнала
Свого сина Василя?

*Житомирська область
місто Коростень
записано від
Павленко Ольги Миколаївни
68 років
освіта: середня
30 травня 2018 року
Кривошиєнко Марія
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ОЙ ТАМ НА ГОРІ, ОЙ ТАМ НА КРУТІЙ

Ой там на горі, ой там на крутій,
Ой там сиділо пара голубів.
Сиділи вони, любувалися,
Сивими крильми обіймалися.
Ой прилетів орел з далеких країв,
Він голуба убив, голубку лишив.
Голубка не їсть, голубка не п'є,
Та все ж на ту гору плакати йде.

СОНЦЕ НИЗЕНЬКО

Сонце низенько,

Вечір близенько,
Спішу до тебе,
Лечу до тебе,
Моє серденько!
Ти обіщалась
Мене вік любити,
Ні з ким не знатись
І всіх цуратись,
А для мене жити.
Серденько моє,
Колись ми обоє
Любились вірно,
Чесно, примірно
І жили в покої.
Ой, як я прийду,
Тебе не застану,
Згорну я рученьки
Згорну я білії
Та й нежив стану...

*Житомирська область
місто Коростень
записано від
Лебедівської Тамари
Василівни
74 роки
освіта: середня
31 травня 2018 року
Кривошиєнко Марія
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

В КІНЦІ ГРЕБЛІ ШУМЛЯТЬ ВЕРБИ

В кінці греблі шумлять верби,
Що я насадила...

Нема того козаченька,
Що я полюбила.
Нема мого миленького,
Вже й рочок минає,
Пішла б його виглядати -
Дороги не знаю.
Росла, росла дівчинонька
Та й на порі стала;
Ждала, ждала козаченька
Та й плакати стала.
Один сплела, другий сплела,
На третьому стала.
Ждала, ждала козаченька
Та й плакати стала.
Зелененькі огірочки,
Жовтенькі цвіточки...
Нема мого миленького,
Плачуть карі очки!

*Вінницька область
Немирівський район
село Рубань
записано від
Іценко Ганни Сидорівни
74 роки
освіта: середня спеціальна
30 травня 2018 року
записала Мельник Ганна
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ОЙ ПОСІЮ ОГІРОЧКИ

Ой посію огірочки
Близько над водою.
Сама буду поливати

Дрібною сльозою.
Ростить-ростить огірочки,
Чотири листочки.
Не бачила миленького
Чотири годочки.
Тільки тоді побачила,
Як череду гнала.
Не посміла сказати: «Здастуй!»,
Бо мати стояла.
Бо мати стояла,
А батько дивився.
Не посміла сказати: «Здастуй!»,
Щоб не насварився.
А я йому: «Здрастуй!» –
Він мені ні слова.
Бувай, мила, чорнобрива,
Будь мені здорова.

ОЙ ТИ ГОРА, ГОРА, ГОРА ВИСОКАЯ

Ой ти гора, гора, гора високая!
Ой на тобі, гора, чотири сокола.
Чотири сокола та й під берьозою.
Стояла дівчина у платті розовім.
У платті розовім та ще й з цвіточками
Котяться сльозоньки та й ручейочками.
А я стою, стою, а піді мной вода.
Поїхав милий мій та й не сказав куди.

*Вінницька область
Немирівський район
село Обідне
записано від*

Калини *Людмили*
Афанасіївни
79 років
освіта: 10 класів
31 травня 2018 року
записала Мельник Ганна
студентка факультету
філології й журналістики

*ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

НА ГОРОДІ ВЕРБА РЯСНА

На городі верба рясна, / 2
Там стояла дівка красна.
Вона красна ще й вродлива, / 2
Її доля нещаслива.
Її доля нещаслива, / 2
Нема того, що любила.
Нема його, ще й не буде, / 2
Розраjali вражі люди.
Розраjali, розсудили, / 2
Щоб ми в парі не ходили.
А ми в парі ходять будем, / 2
Як любились, так і будем.

*Гайсинський район
село Куна
записано від
Шеремети Олени Пилипівни,
68 років
Освіта : середня
2 червня 2018 р.
Ткачук Ольга
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

СОНЦЕ НИЗЕНЬКО

Сонце низенько,
Вже вечір близенько,
Сонце низенько,

Вже вечір близенько,
Ой прийди, прийди,
Ти ж моє серденько.
Ой прийди, прийди,
Розвесели душу,
Ой прийди, прийди,
Розвесели душу,
Бо я з за кохання
Помирати мушу.
Як я з кохання
Буду вмирати,
Як я з кохання
Буду вмирати,
То я скажу
Мур мурувати.
Мур мурувати
І ще й хрест зробити,
Мур мурувати
І ще й хрест зробити,
Золоті літери
На хресті вибити.
А хто прочитає,
То той буде знати,
А хто прочитає,
То той буде знати,
Як із-за кохання
Тяженько вмирати.

*Вінницька область
Вінницький район
село Чуків
записано від
Луценко Ольги Михайлівни
86 років
освіта: 4 класи
30 травня 2018 р.
Бануляк Валентина
Хавруцька Ілона*

*студентки факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ОЙ ТИ НІЧЕНЬКО, ЧАРІВНИЧЕНЬКО

Ой ти ніченько, чарівниченько,
Не смуги моє біле личенько,
Не смуги моє біле личенько,
Ой ти ніченько, зоре раняя,
Ждала милого до світання я,
Ждала милого до світання я.
Ружа вкрилася зелен-рутою,
Щоб не краяло серце смугою,
Щоб не краяло серце смугою.
Я над річкою засмугилася,
Десь любов моя забарилася,
Десь любов моя забарилася.
Ой ти ніченько, чарівниченько,
Не смуги моє біле личенько,
Не смуги моє біле личенько.

ЧИ Я ТОБІ, ТОВАРИШКО, Й НЕ КАЗАЛА?

Чи я тобі, товаришко, і не прияла?
Не слухай же голубочків, що в лісі гудуть.
Не бери ти подарочків, що хлопці дають.
Подарочки –обманочки тебе обмануть,
Від матінки до свекрухи тебе заведуть.
А свекруха не матінка, не матінчин край,
Як згадаєш ти матінку заплачеш не раз.
А свекруха рано-вранці встане тебе не збудить,
Піде вона до сусіди тебе обсудить.
Ой сусідко-сусідочко близькая моя,
Ледащиця-недбайлиця невістка моя.
А невістка довго спить, рано не встає,
А почує, де музики тай туди іде.

ПІД ДУБИНОЮ, ПІД ЗЕЛЕНОЮ

Під дубиною, під зеленою (2)
Там сидів голуб з голубиною (2)
Вони сиділи, милувалися, (2)
Сизими крильми обнімалися. (2)
Ой ішов стрілець з темного лісу, (2)
Стрілив голубку убив бив. (2)
Голуба убив, голубку лишив, (2)
Так він розлучив пару голубів.
Голубка не їсть, голубка не п'є, (2)
Лиш під дубину плакати іде. (2)
Не буду їсти, не буду пити, (2)
Як і світ білий не з ким дожити. (2)

ЖАРТІВЛИВІ ПІСНІ

Жартівливі пісні – це твори про родинний побут, на яких позначилась весела вдача українця, який вміє з гумором сприймати несподівані повороти долі, знаходити розраду у влучному жарті.

Лановик М.Б., Лановик З.Б. Українська усна народна творчість : Підручник. – 4-те вид., стер. – Київ : Знання-Прес, 2016. – С. 334)

*Хмельницька область
Дунаєвецький район
село Ганнівка
записано від
Іванової Євгенії Францівни,
76 років
освіта : 7 класів
30 травня 2018р
Мазуркевич Даша*

*студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ОЙ КУМ ДО КУМИ ЗАЛИЦЯВСЯ

Ой кум до куми залицявся,
Посіяти конопельки обіцявся.

Він сіяв, присівав,
Присіваючи казав:

–Ти, кума, ти, душа,
Ти кругом, кума, ох і хороша!

Ой кум до куми залицявся,
Конопельки волочити обіцявся.

Волочив, зволочив,
Зволікаючи казав:

–Що й кума – то й кума,
Кругом кума хороша.

Ой кум до куми залицяється,
Конопельки вибирати обіцяється.

Вибирав, прибирав,
Прибираючи казав:

–Кругом кума хороша.

Ой кум до куми залицяється,
Конопельки обтіпати обіцяється.

Ой тіпав, притіпав,
Притіпаючи казав:

–Що й кума – то й кума,
Кругом кума хороша.

Ой кум до куми залицяється,
Конопельки повтирати обіцяється.

Ой, він тер, притирав,
Притираючи казав:

–Що й кума – то й кума,
Кругом кума хороша.

Ой кум до куми залицяється,

Конопельки поспускати обіцяється.

Ой спускав, приспускав,

Приспускаючи казав:

–Що й кума – то й кума,

Кругом кума хороша.

Ой кум до куми залицяється,

Конопельки поспродати обіцяється.

Ой спродав, припродав,

Припродаючи казав:

–Що й кума – то й кума,

Кругом кума хороша.

Ой кум до куми залицяється,

Полотенці виробити обіцяється.

Ой робляв, приробляв,

Приробляючи казав:

–Що й кума – то й кума,

Кругом кума хороша.

Ой кум до куми залицяється,

Полотенце обілити обіцяється.

Ой білив, прибіляв,

Прибіляючи казав:

–Що й кума – то й кума,

Кругом кума хороша.

Ой кум до куми залицяється,

Полотенце розшивати обіцяється.

Ой шив, пришивав,

Пришиваючи казав:

–Що й кума – то й кума,

Кругом кума хороша.

Київська область

Богуславський район

місто Богуслав

записано від

Бойко Наталії Андріївни

63 роки

освіта : середня спеціальна

12 травня 2018р.

Кокорева Марія

*студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

МАВ Я РАЗ ДІВЧИНОНЬКУ ЧЕПУРНЕНЬКУ

Мав я раз дівчиноньку чепурненьку,

Любу щебетушечку рум'яненьку.

Гей, гей, га, уха-ха-ха,

Дівчино-рибчино, молода.

Гей, гей, га, уха-ха-ха,

Дівчино-рибчино, молода.

Посилав я старостів у неділю,

Думав, погуляємо на весіллі.

Гей, гей, га, уха-ха-ха,

Дівчино-рибчино, молода.

Гей, гей, га, уха-ха-ха,

Дівчино-рибчино, молода.

Мали повернутися з рушниками,

Але повернулися з гарбузами.

Гей, гей, га, уха-ха-ха,

Дівчино-рибчино, молода.

Гей, гей, га, уха-ха-ха,

Дівчино-рибчино, молода.

Всьому супротивився батько рідний,

Бо вона багата, а я бідний.

Гей, гей, га, уха-ха-ха,

Дівчино-рибчино, молода.

Гей, гей, га, уха-ха-ха,

Дівчино-рибчино, молода.

Думав я втопитися з тої злості,

Та вода холодная ломить кості.

Гей, гей, га, уха-ха-ха,

Дівчино-рибчино, молода.

Гей, гей, га, уха-ха-ха,

Дівчино-рибчино, молода.

Вже про ту дівчиноньку не думаю,
Бо тепер у Києві іншу маю.
Гей, гей, га, уха-ха-ха,
Дівчино-рибчино, молода.
Гей, гей, га, уха-ха-ха,
Дівчино-рибчино, молода.

*Вінницька область,
місто Тульчин
записано від Ткачук Оксани
Вікторівни,
42 роки
освіта : вища
3 червня 2018 р.
Ткачук Ольга
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ЗАХОТІЛА НАША БАБА ТА Й РОЗБАГАТІТИ

Захотіла наша баба та й розбагатіти,
Підсипала куріночку, щоб вивела діти,
Ціп-ціп, цю-ру-ру, ціп-ціп, цю-ру-ру,
Щоб вивела діти.

Ой, вивела куріночка семеро курчаток,
Ось це тобі наша, бабо, на перший початок.
Ціп-ціп, цю-ру-ру, ціп-ціп, цю-ру-ру,
На перший початок.

Стали хмарки наступати, почав дощик накрапати,
Стала наша бабусенька курчат заганяти.
Ціп-ціп, цю-ру-ру, ціп-ціп, цю-ру-ру,
Курчат заганяти.

А як заганяла троє затоптала,
За четверте зашпортнулась, а на п'яте впала.
Ціп-ціп, цю-ру-ру, ціп-ціп, цю-ру-ру,
А на п'яте впала.

Як приїхав дід із лісу почав бабу бити,
А курочка з-під припічку стала боронити.
Ціп-ціп, цю-ру-ру, ціп-ціп, цю-ру-ру,
Стала боронити.

Не бий, діду, баби, бо немає защо,
Твоя баба господиня, а ти, дід ледащо.
Ціп-ціп, цю-ру-ру, ціп-ціп, цю-ру-ру,
А ти дід ледащо.

*Вінницька область
Немирівський район
село Обідне
записано від Калини
Людмили Афанасіївни
79 років
освіта: 10 класів
31 травня 2018 року
Мельник Ганна
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ІДУТЬ ЛЮДИ В ПОЛЕ ТА Й З МЕНЕ СМІЮТЬСЯ

Ідуть люди в поле та й з мене сміються,
Що у моїх подушках ворони несуться.
Правда, люди, правда, господиня гарна,
Правда, люди, правда я господиня гарная?
Не журіться, люди, якось воно буде,
Воронят я підскубу та й перина буде. / 2
Просив мене милий: «Звари мені борщик!»,
А я йому не зварила, бо немитий горщик. / 2
Правда, люди, правда, господиня гарна,
Правда, люди, правда я господиня гарная?

*Вінницька область
Могилів-Подільський район
село Воєводчинці*

*записано від Бойко Людмили
Онуфрієвни
80років
освіта : середня
29 травня 2018 року
Оцел Вероніка
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ОЙ МИЛИЙ МІЙ ВАРЕНИЧКІВ ХОЧЕ!

Ой мій милий вареничків хоче,
Ой мій милий вареничків хоче.
Навари, милая, навари, милая,
Навари, у-ха-ха, моя чорнобривая!
Та й дров же нема, милий мій, миленький,
Та й дров же немає, голуб мій сизенький!
Нарубай, милая, нарубай, милая,
Нарубай, у-ха-ха, моя чорнобривая!
Та й сили ж нема, милий мій, миленький,
Та й сили ж немає, голуб мій миленький!
Помирай, милая, помирай, милая,
Помирай, у-ха-ха, моя чорнобривая!
А з ким будеш доживати, милий мій, миленький?
Так з ким будеш доживати, голуб мій сизенький?
Із кумой, милая, із кумой, милая,
Із кумой, у-ха-ха, моя чорнобривая!
Так підем же додому, милий мій, миленький,
Вареничків наварю, голуб мій сизенький!
Не балуй, милая, не балуй, милая,
Не балуй, у-ха-ха, моя чорнобривая!

ТИ Ж МЕНЕ ПІДМАНУЛА (1)

Ти казала в понеділок
Підем разом по барвінок,
Я прийшов, тебе нема,

Підманула-підвела.

Приспів.

Ти ж мене підманула,
Ти ж мене підвела,
Ти ж мене молодого
З ума-розуму звела.
Ти казала у вівторок,
Поцілуєш разів сорок,
Я прийшов, тебе нема,
Підманула-підвела.

Приспів.

Ти казала у середу
Підем разом по череду,
Я прийшов, тебе нема,
Підманула-підвела.

Приспів.

Ти казала у четвер
Підем разом на шпацер,
Я прийшов, тебе нема,
Підманула-підвела.

Приспів.

Ти казала у п'ятницю
Підем ми на вечорниці,
Я прийшов, тебе нема,
Підманула-підвела.

Приспів.

Ти казала у суботу
Підем разом на роботу,
Я прийшов, тебе нема,
Підманула-підвела.

Приспів.

Ти казала у неділю
Підем разом на весілля
Я прийшов, тебе нема,
Підманула-підвела.

Приспів.

Ти казала: «Я умру»
Я купив тобі труну
Я прийшов, а ти жива,

Підманула-підвела.
Приспів.

*Вінницька область
Теплицький район
село Степанівка
записано від Хараїм Марії
Матвіївни
71 рік
Освіта : 10 класів вечірньої
школи
29 квітня 2018 року
Соколова Олександра
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ОЙ ТАМ, НА ТОРЖКУ

Ой там, на торжку, на базарі,
Жінки чоловіків продавали.
Як прийдеться до ладу,
то я й свого поведу, тай продам.
Як наїхало торгувальниць,
Як наїхало купувальниць,
Стали думать і гадать, що за цього мужа дати.
А за цього мужа треба дати,
А за цього мужа треба дати,
Пару коней вороних, ще й сто рублів золотих.
Ой, стала ж я подумала,
З кіньми треба возиться, з грішми треба носитися,
А мій милий чорнобривий до роботи не лінивий,
Він для мене знадобиться

*Вінницька область
Чечельницький район
снт. Чечельник*

*записано від
Чорного Сергія Вікторовича
60 років
Освіта: середня спеціальна
27 травня 2018 р.
Гарник Діана
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ТИ Ж МЕНЕ ПІДМАНУЛА (2)

Ти казала, в понеділок
Підем разом по барвінок,
Я прийшов – тебе нема, –
Підманула, підвела.
Ти ж мене підманула,
Ти ж мене підвела,
Ти ж мене молодого
З ума, з розуму звела.
Ти казала, у вівторок
Поцілуєш разів сорок,
Я прийшов – тебе нема, –
Підманула, підвела.
Ти ж мене підманула,
Ти ж мене підвела,
Ти ж мене молодого
З ума, з розуму звела.
Ти ж мене підманула,
Ти ж мене підвела,
Ти ж мене молодого
З ума, з розуму звела.
Ти казала, у середу
Підем разом по череду,
Я прийшов – тебе нема, –
Підманула, підвела.
Ти ж мене підманула,

Ти ж мене підвела,
Ти ж мене молодого
З ума, з розуму звела.
Ти казала, у четвер
Підем разом на концерт,
Я прийшов – тебе нема, –
Підманула, підвела.
Ти ж мене підманула,
Ти ж мене підвела,
Ти ж мене молодого
З ума, з розуму звела.
Ти казала, у п'ятницю
Підем ми на вечорниці,
Я прийшов – тебе нема, –
Підманула, підвела.
Ти ж мене підманула,
Ти ж мене підвела,
Ти ж мене молодого
З ума, з розуму звела.
Ти казала, у суботу
Підем разом на роботу,
Я прийшов – тебе нема, –
Підманула, підвела.
Ти ж мене підманула,
Ти ж мене підвела,
Ти ж мене молодого
З ума, з розуму звела.
Ти казала, у неділю
Підем разом на весілля,
Я прийшов – тебе нема, –
Підманула, підвела.
Ти ж мене підманула,
Ти ж мене підвела,
Ти ж мене молодого
З ума, з розуму звела.
Ти казала, що умреш,
Я прийшов, а ти живеш,
Я прийшов, а ти жива,
Підманула, підвела.

Ти ж мене підманула,
Ти ж мене підвела,
Ти ж мене молодого
З ума, з розуму звела.

*Вінницька область
Чечельницький район
смт. Чечельник
записано від
Бухенської Анни Сергіївни
39 років
Освіта: вища
27 травня 2018 р.
Гарник Діана
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ВИСИТЬ СОНЦЕ, ВИСИТЬ

Висить сонце, висить,
Але сісти мусить,
Якщо дівка гарна (2)
Вийти заміж мусить.
Матусю, матусю,
Я твоя дитина
І мені належить (2)
Подушка й перина.
Татусю, татусю,
Я твоя дитина
І мені належить (2)
Хата і машина.
Братику мій, братик,
Я твоя сестриця
І мені належить (2)
У хліві телиця.
Сестро моя, сестро,

Я твоя сестриця
І мені належить (2)
Шовкова спідниця.
Бабусю, бабуню,
Я твоя онучка
І мені належить (2)
Золота каблучка.
Дідусю, дідусю,
Я твоя онучка
І мені належить (2)
Вся твоя получка.
Рідні мої, рідні,
Я ваша дитина -
Хай на мене робить (2)
Вся наша родина!

*Хмельницька область
Шепетівський район
село Судилків
записано від
Васик Катерини Іванівни
60 років
Освіта : 10 класів
29 травня 2018 р.
Казмірчук Вікторія
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

КОЛО МЛИНУ, КОЛО БРОДУ

Коло млину, коло броду
Тумба-тумба, раааа
Там дівчина брала воду,
Тра –ля – ля – ля
Я на неї задивився,
Тумба-тумба, раааа
Візок мені поломився,

Тра –ля – ля – ля
Не жаль мені того воза,
Тумба-тумба, раааа
Аби дівка була гожа,
Тра –ля – ля – ля
А то руда, шей погана,
Тумба-тумба, раааа
Візок мені поломила,
Тра –ля – ля – ля
Коло млину, коло броду
Тумба-тумба, рааа
Там дівчина брала воду,
Тра –ля – ля – ля
Я на неї задивився,
Тумба-тумба, рааа
Візок мені поломився,
Тра –ля – ля – ля.

ЯК СЛУЖИВ Я В ПАНА

Як служив я в пана
Та й першеє літо та й літо,
Заслужив я у пана
Курочку за літо.
А та курка-чубатурка
По садочку ходить та й ходить,
Курчаточок водить та й водить.
Як служив же я в пана
Та й другеє літо та й літо -
Заслужив я у пана
Качечку за літо.
А те кача дрібно скаче,
А та курка-чубатурка
По садочку ходить та й ходить,
Курчаточок водить та й водить.
Як служив же я в пана
Та й третее літо та літо -
Заслужив я у пана
Гусочку за літо.

А те гуся суся-сюся,
А те кача дрібно скаче,
А та курка-чубатурка
По садочку ходить та й ходить,
Курчаточок водить та й водить.
Як служив же я в пана
Та й четверте літо та літо -
Заслужив я у пана
Індика за літо.

А той індик дик-дик, дик-дик,
А те гуся суся-сюся,
А те кача дрібно скаче,
А та курка-чубатурка
По садочку ходить та й ходить,
Курчаточок водить та й водить.
Як служив же я в пана
Та й на п'яте літо та й літо –
Заслужив же я у пана
Барана за літо.

А той баран круторогий –
Поламав він собі ноги,
А той індик дик-дик, дик-дик,
А те гуся суся-сюся,
А те кача дрібно скаче,
А та курка-чубатурка
По садочку ходить та й ходить,
Курчаточок водить та й водить.
Ой служив же я в пана
Та й на шосте літо та й літо –
Заслужив же я у пана
Телятко за літо.

А те теля хвостом виля,
А той баран круторогий -
Поламав він собі ноги,
А той індик дик-дик, дик-дик,
А те гуся суся-сюся,
А те кача дрібно скаче,
А та курка-чубатурка
По садочку ходить та й ходить,

Курчаточок водить та й водить.
Як служив же я в пана
Та й на сьоме літо та й літо –
Заслужив же я у пана
Дівчину за літо.
А та дівка напилася,
Впала з печі, забилася.
А те теля хвостом виля,
А той баран круторогий –
Поламав він собі ноги,
А той індик дик-дик, дик-дик,
А те гуся суся-сюся,
А те кача дрібно скаче,
А та курка-чубатурка
По садочку ходить та й ходить,
Курчаточок водить та й водить.

Я ДУМАЛА, ЩО Я В БАНІ

Я думала, що я в бані,
Я думала, що я в бані,
А я лежу в калабані,
Калабаня, калабаня.
П'ю горілку не нап'юся,
П'ю горілку не нап'юся,
Чоловіка не боюся,
Калабаня, калабаня.
Ой, до кума я ходила,
Ой, до кума я ходила,
В кукурудзі заблудила,
Калабаня, калабаня.
Я ж думала, що я в бані,
Я ж думала, що я в бані,
А я лежу в калабані,
Калабаня, калабаня.

*Вінницька область
Теплицький район
село Степанівка
записано від*

*Хараїм Марії Матвіївни
71 рік
освіта: 10 класів вечірньої
школи
29 квітня 2018 р.
Соколова Олександра
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ОЙ ТАМ, НА ТОРЖКУ (2)

Ой там, на торжку, на базарі,
Жінки чоловіків продавали.

Як прийдеться до ладу,
то я й свого поведу, тай продам.

Як наїхало торгувальниць,

Як наїхало купувальниць,

Стали думать і гадать, що за цього мужа дати.

А за цього мужа треба дати,

А за цього мужа треба дати,

Пару коней вороних, ще й сто рублів золотих.

Ой стала ж я подумала

З кіньми треба возиться, з грішми треба носитися,

А мій милий чорнобривий до роботи не лінивий,

Він для мене знадобиться.

*Вінницька область
Теплицький район
село Степанівка
записано від
Волинець Лідії Антонівни
82 роки
освіта: 4 класи
30 квітня 2018 року*

*Соколова Олександра
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

А ТИ П'ЄШ НА МЕДУ

А ти п'єш на меду, а я на горілці,
А ти пропив сірі воли, я пропила вівці.
А ти пропив ярма, а я полуярма,
А ти пропив постолі, а я каптур з голови.
Ой, пила, пила чіпець пропила,
Прийшла додому тай мужа била.
Ой, била, била, вигнала з хати,
Іди ж, ледащо, чіпець шукати.

ПОРУБАЛА СОЛОМУ НА ДРОВА

Порубала солому на дрова, дрова – на солому,
А хто ж мене, молодую заведе додому?
Обізвався козак на солодке в меду,
Гуляй, гуляй, дівчинонько, я додому заведу.
Ой, прошю ж я тебе – не веди ж ти мене,
Бо лихого мужа маю, буде бити добре знаю.

*Вінницька область
Тиврівський район
село Строїнци
записано від
Міхалкової Меланії
Степанівни
78 років
освіта : середня
2 червня 2018 року
Гудзовська Юлія
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного*

НА КАМЕНІ НОГИ МІЮ, ЩЕ Й ПОМІЮ РУЧКИ

На камені ноги мию, ще й помию ручки.
Десь не видно миленького, не несе получки.
Ой, вийду я на вулицю, стану на порозі.
Дивлюсь, моє п'яне горе лежить на дорозі.
Їдуть копи машиною, коло нього стали.
Вони ж моє п'яне горе з собою забрала.
Думав милий, думав любий, що це йому шутки,
Поки йому не вліпили двадцять одні сутки.
Сиди, сиди, мій миленький, тай жди, доки прийду.

ІВАНКО, МІЙ ІВАНКО

Іванко, мій Іванко,
Сорочка вишиванка,
Напився із Стецьком,
Побився із Грицьком,
В міліцію забрали.
В міліцію забрали,
Начальнику сказали,
Іванову головку
Постригли під нульовку,
П'ятнадцять суток дали.
Десь є моя Маруся,
Щось я її не бачу,
Скажіть, якщо ще любить,
Якщо іще кохає,
Хай несе передачу.
В суботу рано встала,
Дві качки зарубала,
На смальці припекла,
Щей перцем притовкла,
В неділю одтаскала.
Начальник скоса глянув,
На кошик той пудовий,
Це блюдо, громадянко,
Не їстиме Іванко,
Несіть його до дому.
Як вийшов мій Іванко,

Сорочка вишиванка,
На ручках мозолі,
Штанці були малі –
Тепер спадати стали.
Марусю, ти Марусю,
Люблю тебе як диво,
Люблю дивитися,
Люблю дивитися,
Як ти ідеш по пиво.
Марусю, ти Марусю,
Люблю тебе, як дівку,
Люблю дивитися,
Люблю дивитися,
Як ти несеш горілку.
Ой, піду я до лісу,
Та й дуба поколишу,
Я звідси не поїду,
Я звідси не поїду,
Кохання не залишу.

ДИТЯЧИЙ ФОЛЬКЛОР

Колискові пісні

Колискові пісні – ліричні пісенні твори, які виконуються матір'ю (рідше батьком чи іншим членам родини) над колискою дитини для того, щоб її приспати.

Лановик М.Б., Лановик З.Б. Українська усна народна творчість :

Підручник. – 4-те вид., стер. – Київ : Знання-Прес, 2016. – С. 568)

Вінницька область

*Чечельницький район
сmt. Чечельник
записано від Бухенської
Анни Сергіївни
39років
освіта: вища
27 травня 2018 року
Гарник Діана
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

КОТИКУ СІРЕНЬКИЙ

Котику сіренький, котику біленький,
Котку волохатий, не ходи по хаті,
Не ходи по хаті, не буди дитяти,
Дитя буде спати, котик воркотати.
Ой на kota воркота,
На дитинку дрімота
А-а а-а а-а а

*Вінницька область
Чечельницький район
сmt. Чечельник
записано від Керн Ганни
Іванівни
60років
освіта: середня спеціальна
31 травня 2018 року
Гарник Діана
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ЛЮЛІ, ЛЮЛІ, ЛЮЛІ, НАЛЕТІЛИ ГУЛІ

Люлі, люлі, люлі,
Налетіли гулі,
Налетіли гулі,
Та й сіли на люлі.
Стали думать і гадать,
Чим дитячко годувать:
Чи кашкою, чи медком,
Чи солодким молочком.
Колисочка не скрипить,
А дитинка спить, спить,
Колисочка люлі-люля,
А дитиночка заснула.
Вітер в пічці не гуде,
Бо дитинка спать буде,
Пташка в саду не співає,
Бо дитинка спать лягає...
Голубочка не воркує,
Бо дитиночка почує,
Голубочок не воркоче,
Бо дитинка спати хоче...
Котик спить на пічці,
А дитинка – в колисці,
Пташка – в саді у кубельці,
А дитинка – на постельці.
Коник – в стайні на сінці,
А дитинка – в колисці,
Песик – в будці на мотузці,
А дитинка – на подушці.
Жабка спить біля водички,
Лисеня – біля лисички,
Кошенятко – біля киці,
А дитинка – біля циці.
Люлі, люлі, люлечки,
Налетіли гулечки,
Налетіли гулечки
Та й сіли на люлечки...

ЛЬОН ЗБИРАЛА, ТОНКІ НИТКИ ПРЯЛА

Льон збирала,
Тонкі нитки пряла,
Тонкі нитки пряла,
Сповиточки ткала.
Ой біленькі ткала,
Доленьку прохала,
Щоб було дитя вродливе,
Щоб було дитя щасливе.

ОЙ, ХОДИТЬ СОН КОЛО ВІКОН

Ой, ходить Сон коло вікон,
А Дрімота коло плота.
Та й питає Сон Дрімоти:
– Де ми будем ночувати?
– Там, де хатка тепленькая,
Де дитинка маленькая,
Там ми будем ночувати.
І дитину колисати.
– Ходи, Сонку, до нас, до нас,
Тобі буде у нас гаразд:
Будеш, Сонку, у нас спати,
Мале дитя колисати.

*Вінницька область
Чечельницький район
смт. Чечельник
записано від Тимчишеної
Тетяни Вікторівни
69років
освіта: 8 класів
28 травня 2018 року
Гарник Діана
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

Я ПОВІШУ КОЛИСОЧКУ

Я повішу колисочку,
Повішу, повішу,
Колишися, дитиночко,
Я поки колишу.
Я повішу колисочку
В луз під вербою,
Буде Господь колисати
Дитиночку мою.
Буде Господь колисати,
А пташки співати,
А сивая зозуленька
Буде годувати.
Бодай тобі, зозуленько –
Пір'ячко й упало,
Збудила мені дитиночку,
Була б іще спала.
Я повішу колисочку
На вербу, на вербу,
Колишися, дитиночко,
А я зараз верну.
Колишися, колисочко,
Колишися сама,
А я піду подивлюся
Чи йде твоя мама.

*Хмельницька область
Шепетівський район
село Судилків
записано від Васик
Катерини Іванівни
60 років
Освіта : 11 класів
29 травня 2018 року
Кзмірчук Вікторія
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха*

*Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

А ТИ КОТЕ-КОТИКУ

А ти коте-котику,
Сіренький животику,
Ходи но до хати,
Маля колисати,
А-а-а люлі-лю.
Ходи но до хати,
Будеш муркотати,
Маля засинати,
Маля засинати.

*Вінницька область
Шаргородський район
Село Рахни-Лісові
записано від Смагло Марії
Микитівни
69 років
освіта: 8 класів
30 травня 2018 року
Волинець Вікторія
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ОЙ ЛЮЛЮ, ЛЮЛЮ, ДЕ Я ТЕБЕ СТУЛЮ?

Ой люлю, люлю, де я тебе стулю?
У садочок під листочок, під молоду дулю.
Дульки будуть цвісти, синочок рости.
Дульки будуть обпадати – синочок збирати.
Назбирає любий синочок повну пазушину,
Та й принесе рідній мамці сховати на зиму.
Назбирає любя доня повний подолячок,
І принесе любій мамці на подаруночок.

*Вінницька область
Гайсинський район
село Куна
записано від Більської
Наталії Петрівни
40 років
Освіта : середня
28 травня 2018 року
Ткачук Ольга
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ЛЮЛЮ, ЛЮЛЮ, КОТІВ ДВА

Люлю, люлю, котів два,
Сірі, білі обидва,
шкоду робили.
І кружечки звертали,
І сметанку злизали.

*Вінницька область
Тиврівський район
село Строїнци
записано від Мазурової
Леоніди Ігнатівни
60 років
освіта : середня
28 травня 2018 року
Гудзовська Юлія
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

БАЙ-БАЙ, БАЮ-БАЙ

Бай-бай, баю-бай,
Баю-баюшки, бай-бай,
Не ходи сюди, Бабай,
Наших діток не лякай,
Бо вони маленькі,
Та спати раденькі.

*Вінницька область
Тиврівський район
село Строїнці
записано від
Міхалкової Меланії
Степанівни
78 років
освіта : середня
28 травня 2018 року
Гудзовська Юлія
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ЛЮЛІ, ЛЮЛІ, ЛЮЛІ

Люлі, люлі, люлі,
Налетіли гулі,
Налетіли гулі,
Та й сіли на люлі.
Стали думать і гадать,
Чим дитятко годувать:
Чи кашкою, чи медком,
Чи солодким молочком.
Колисочка не скрипить,
А дитинка спить, спить,

Колисочка люлі-люля,
А дитиночка заснула.
Люлі, люлі, люлечки,
Налетіли гулечки,
Налетіли гулечки,
Та й сіли на люлечки...

А-А, КИЦЮ

А-а, кицю,
Пішла киця по водицю
Та й упала у криницю,
Пішов котик витягати,
Не знав, за що кицю брати.
Узяв кицю за хвостицю
Та й ударив об стовпицю:
- Ото тобі, кицю,
Не лізь у криницю,
А будь, кицю, весела,
Поїдем до села
Хліб-сіль купувати,
Малих діток годувати.
А-а-а-а! А-а-а-а!

*Хмельницька область
Волочиський район
село Бронівка
записано від Кобельник
Раїси Миколаївни
65 років
освіта : середня
01 червня 2018 року
Колодій Іванна
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

ОЙ ТИ, КОТЕ РЯБКУ

Ой ти, коте рябку,
Та вимети хатку,
А ти, коте сірий,
Та вимети сіни,
А ти, котку рудю,
Та вимети грубу.
А ти, кішко, не ворчи,
Піди сміття одімчи.
А ти, волохатий,
Біжи кругом хати.
Тільки, котку, не мурчи,
Дитиночки не збуди.
А ти, коте муругий,
Прийди до нас удруге,
До нашої хати
Дитя колихати.
А ти, коте чорний,
Та сідай у човен,
Та й поїдеш на лужок,
Наламаєш квіточок
Забавляти діточок.
Поїдеш в долину
По червону калину
Забавляти дитину.

*Вінницька область
Вінницький район
село Бохоники
записано від Плавської
Ганни Михайлівни
62 роки
Освіта: вища педагогічна
29 травня 2018 року
Ільченко Яна
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха*

*Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

КОТЯ, КОТІНЬКА, КОТОК

Котя, котінька, коток,
Котя сірий хвосток.
Іди, ковінька, до хати,
Ігорьочка колисати,
А вже ж я тобі, коту,
за роботу заблачу,
дам кусок пирога
та ще глечик молока.
Вкрав! Вкрав! Кіт клубочок,
Та й заніс через ліс,
І до Ігорька приніс,
Став Ігорьок кота бити,
Почав ціпом молотити:
Не вчись, котику, красти,
А вчися робити,
черевички шити,
до міста носити,
людям продавати,
добрі гроші мати.

ЛЮЛІ, ЛЮЛІ, ЛЮЛІ, ПИТАЛА В ЗОЗУЛІ

Люлі, люлі, люлі, питала в зозулі,
Зозулька кувала, правдоньку казала:
«Жити буде Ігорьочок аж сто рочків,
гарний хлопчик».

*Вінницька область
Жмеринський район
село Людовка
записано від Моренцевої
Раїси Феофанівни
87 років
освіта: 7 класів
28 травня 2018 року*

*Мельник Ганна
студентка факультету
філології й журналістики
ім. Михайла Стельмаха
Вінницького державного
педагогічного університету
ім. Михайла Коцюбинського*

КОТИК, КОТИК, КОТОЧОК

Котик, котик, коточок,
Украв в баби клубочок
Та й ніс через ліс,
Та й до дедушки приніс.
Став дед kota бити,
Не учися, котик, красти,
А учися робити,
Черевиченьки шити.

А черевички не прості –
Штири гроші золоті.

А-А-А, КИЦЮ

А-а-а, кицю!

Ішла киця по водицю,
Та й упала у криницю.
Пішов котик витягати,
Не знав, за що кицю брати.

Узяв кицю за хвостицю,
Та й ударив об стовбицю.

Ото ж тобі, кицю,
Не лізь у криницю!
А будь кицю весела,
Поїдемо до села,
Хліб-сіль купувати,
Малих діток годувати.

А-а-а!

КОТИК ВОЛОХАТИЙ НЕ ХОДИ ПО ХАТІ

Котик волохатий не ходи по хаті.
Не ходи по хаті, не буди дитяти.
Дитя буде спати, котик воркотати.

Ой на kota воркота,
На дитиночку – дрімота.

А-а-а, а-а-а.

Ой ну люлі, котку, не йди на колодку,
Не йди на колодку, бо заб'єш головку.

Та буде боліти, нічим завертіти.

Ой на kota воркота,
На дитиночку – дрімота.

А-а-а, а-а-а.

Ой-люлі-люлі,

Налетіли гулі.

Ой-люлі-люлі,

Люлі-люлі-люлі.

КОТИК-МУРЧИК, НАШ ГОЛУБЧИК

Котик-мурчик, наш голубчик,
Лапки м'яккі, зубки острі.
Ходить котик тихо-тихо,
Буде мишкам зараз лихо.

Для нотаток

Навчальний посібник

З ПЕРЛИН НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ

В-48 3 перлин народної творчості: навчальний посібник : Хрестоматія з української народної поетичної творчості/ Упорядкування А.П. Віннічук. – Вінниця: ТОВ «Твори», 2019. –125 с.

Хрестоматія з української народної поетичної творчості

Випуск 1

**Вінниця
2019**